

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 17.

Maribor, dne 10. februarja 1911.

Letnik III.

Slovenski klub in Slo- vanska Unija.

Zopet stoji slovenska delegacija v središču vseobčega zanimanja. Njena spretna taktika v vseučiliškem vprašanju, ki smo jo označili že v zadnjem listu, je vzdignila mnogo prahu. Če prav je bil sklep Slovenskega kluba edino umesten in razmeram primeren, je vendar presenetil mnogokatero politične šušmarje. Vedno in vedno se ponavlja stara pesem: Gotovi nemški in tudi slovanski krogi v Avstriji ne morejo umeti, da bi igrali Slovenci samostojno in samozavestno politiko. Pri vsakem takim ukrepu Slovencev, ki ne izvira iz ponižne poslušnosti, ampak iz lastne, dobropremišljene inicijative, se delajo iznervirane in presenečene. Nekaj ljudi misli, da mi Jugoslovani ne smemo biti nikdar brez političnih varuhov in če pokažemo, da imamo lastno voljo, pa se čudijo, ali pa se delajo celo ogorčene.

Tako se je zgodilo tudi sedaj. Slovenski klub je sklenil opustiti za enkrat obstrukcionistično taktiko v proračunskem odseku, ker je uvidel, da bi pri danih razmerah — Čehi so se potegnili v ozadje, na Plojeve pa itak nikoli ni računati — z obstrukcijo nič ne dosegel in nič zabranil, in ker je hotel prisiliti razne stranke, da pokažejo barvo, pa se je že vznemirila vsa politična javnost.

Mladočehi, ti veliki politični barantači, ki so polni velikih fraz o slovanski vzajemnosti, katero pa poznajo samo takrat, kadar jim koristi, so pričeli napadati Slovence, v prvi vrsti dr. Šusteršiča, češ, da on razbija Slovansko Unijo, da dela po intencijah vlade itd., če prav so ravno njihova glasila že pred časom poročala, da Čehi ne bodo več podpirali slovanske obstrukcije in da se Čehi ne bodo več pustili izrabljati od dr. Šusteršiča in njegove politike. Akoravno so tedaj mladočehi kot prvi odslovili slovansko vzajemnost, so vendar sedaj ravno oni zagnali najhujši krik. Seveda, na odkritosrčnost njihovega raz-

burjenja ne verjame niti zadnji politični abecedar. So pač mladočehi zelo podobni našim liberalcem. Tudi ti kaj radi hinavsko zavijajo oči in tožijo o narodni vzajemnosti, med tem se pa vežejo s štajerčijanci (zadnje nadomestne volitve), a iz ravnotežja ne pade radi tega nihče, ker vsak ve, da se liberalcev in podobnih ptičev ne more smatrati resnim političnim faktorjem.

Izvanredno glasan odmev je našel sklep Slov. kluba v nemškem taboru. Na vse mogoče načine se ga je komentiralo. Skoro iz vseh listov pa je odsevala tiha, a velika zadovoljnost. Nemški židovski šmoki so videli po tem sklepu osovraženega dr. Šusteršiča osamljenega. Kako so se trudili že leta, da bi potisnili voditelja V. L. S. v kot. Vprizorjale so se gonje, skušalo se ga je zatajiti, a vse ni nič pomagalo. Dr. Šusteršič je stopal mirno in odločno po zažrtani poti. V njihov strah in grozo je pred dvema letoma celo osnoval Slovansko Jednoto in postal eden prvih parlamentarnih voditeljev. In sedaj naj bi se ta mož, kateremu so že pridjali ime Ivan Grozni, sam sebe obglavil?! Prejšnji parlamentarni general naj bi se samovoljno ponižal v navadnega političnega desetnika?! To je vzbudilo v nemškem taboru orkane veselja in nemška glasila so v svoji otročji radosti z „N. Freie Presse“ na čelu zapela dr. Šusteršiču nagrobnico. Priznavali so sicer, da si je znal dr. Šusteršič priboriti vodilno mesto, toda sedaj ga ni več, fuit.

Mi smo ostali pri vsem tem obsojanju in vriskanju mirni do dna srca. Preveč poznamo naše notranje politične razmere in predobro zmožnosti naših voditeljev, v prvi vrsti dr. Šusteršiča, da bi se dali prevarati in preslepiti. Naši slovenski liberalci bi seveda zakrivali neodpustljiv greh, če bi se izkazali enkrat za nekoliko bolj trezno misleče, kakor po navadi. Če prav so v svojem glasilu „Slov. Narodu“ od dne 3. februarja že sami zastopali misel, da se mora v proračunskem odseku opustiti obstrukcija, jih je vendar krik v avstrijskem časopisju spravil iz popolnega ravnotežja in sedaj napadajo našo delegacijo in njenega načelnika. Pa pustimo liberalce, oni se itak

najraje z lastno pametjo kregajo in jim to tudi najbolj pristaja.

Kako smo imeli mi prav, ko smo hladno presojali položaj, nam pričajo najbolj zadnje vesti, ki trde, da Slovanska Unija ni razbita, ampak da se bo reorganizirala in na novo poživila. „Slovenec“ od dne 9. februarja ima tozadevno telefonično poročilo in tudi „Slovenski Narod“, ki še na prvi strani dolži dr. Šusteršiča, da je razbil Slovansko Unijo, prinaša med brzojavkami sledečo vest:

„Dunaj, 9. februarja. Vsled dejstva, da se v vseh slovanskih krogih čuti potreba, da Slovanska Enota ne propade, in ker tudi Čehi uvidevajo potrebo močne slovanske parlamentarne organizacije, je nastal danes glede reorganizacije Slovanske Enote senzacionalen preobrat. Dopoldne je namreč konferiral predsednik enotnega Češkega kluba dr. Fiedler s predsednikom Zveze južnih Slovanov glede preustrojitve Slovanske Unije. Doseglo se je popolno sporazumljenje tako glede programa, kakor zlasti glede končnih ciljev reorganizirane Slovanske Enote. Danes popoldne bo predsednik enotnega Češkega kluba v isti stvari konferiral s predsedstvom Slovenskega kluba, oziroma z njegovim predsednikom dr. Šusteršičem. Da se bo tudi v tej konferenci doseglo sporazumljenje, o tem ni dvomiti. Jutri v petek dopoldne se že vrši ustanovno zborovanje nove reorganizirane Slovanske Enote.“

Zoper žensko nočno delo.

(Govor poslanca dr. Benkoviča v seji poslanske zbornice dne 7. t. m.)

Za poročevalcem krščanskim socialcem Drexelom se je k besedi oglašil poslanec dr. Benkovič, ki je približno sledeče izvajal.

Govornik pozdravlja zakonski predlog kot precejšen napredek na polju socialno-političnih reform, tem bolj, ker je izmed velikih socialno-političnih vprašanj zlasti to sila nujno potrebno ureditve. Dalje odobrava, da se je nastopila pot mednarodnih pogodb (bernska pogodba) v svrhu izvršitve socialno-politič-

Pavel in jaz te željno pričakujeva, da začneš zimsko kampanijo. Imava velikansko, kakor li pravi Pavel, prav „fevdalno“ idejo. Gospa pl. Rito-va priredila bo namreč izvanreden, uprav bajni kostumni plesni venček.

Tudi kratko veseloigro nameravamo prirediti. Spisal jo je Pavel . . . ni mi treba še le zatrevati, da je Tebi, biser mojega srca, odmenjena glayna vloga. Na rojstni dan grofinje Brenkove hočemo vse to prirediti. Mama ima s svojim dobrodušnim bazarom dela čez mero. Vsak od nas je zaposlen in tudi Tvojim ročicam ne bo primanjkovalo dela . . .

Torej pridi . . . hitro pridi . . . kakor hitro le moreš.

Prvi sneg je že tu . . . zima . . .
Tisoč pozdravov in poljubov od Tvojega
Egona.

Snežilo je . . .
Vse belo . . .
Počasi pomika se voz proti kraju, kamor je namenjen, h grobu, kamor bodo položili malo otroško rakev . . .

Snežilo je . . .
Vse belo . . .
Previdno stopica mala nožica v atlasovih čev-
fičkih, da stori par korakov od voza do cerkve, kjer
bode z bogatim ženinom sklenjena poroka . . .

Snežilo je . . .
Pot in steza sta komaj še poznati . . . Silno na-
penja mož svoje moči, da pride do vasi, koje zvo-
nik vidi v daljavi . . .
Leta in leta že ni videl svojega rojstnega kra-
ja, a moči ga zapuščajo.
Le trenutek se boče odpočiti, zraven cestnega

PODLISTEK.

Snežilo je . . .

(iz češčine.)

Snežilo je . . .

Tesno pritisnila se je mlada žena k možu, ko sta stopila iz hiše starišev; pospešila sta svoje korake, da bi čim prej dospela do svojega malega domovanja.

„Kaj, ko bi se malo zakurila?“ ga je naglo vprašala.

In v hitri naglici odložila sta plašče in klobuke in šla po netivo. Previdno, urejeno naložita les in premog drug na drugega, da mali plamenček, ki je komaj še plapolal, ne vgasne.

„O, sedaj pa že gori“, vsklikne mlada ženka. Ognjeni žar odseva od preproste temne oprave. Mladi parček se ogleduje, potem pa primaknjeta naslonjač, jedinega, katerega sta imela, trdo k peči.

Luč sta ugasnila in sedaj sedita drug na drugega naslonjena, gledata v žarečo peč in se pogovarjati o prihodnosti . . . Načrt delata za načrtom . . . skoro je že ogenj ugasnil . . . A njima je toplo in gorko . . . Na sneg in mraz sta že popolnoma pozabila . . .

Snežilo je . . .

Kako lep dan je bil včeraj, a kako mrzlo je danes. Žena pritiska svoje koščenice, od mraza premrle roke na pekočo čelo. V jeseni, ko je padalo listje raz dreve, nesli so njenega ubogega umrlega moža na pokopališče.

V ozki postelji ležita njena otročička: mali brat se je trdo oklenil spoče sestrice in spi še bolj trdo kakor deklica sama.

Nobenega dela . . . Nobenega denarja . . . Nič . . . čisto nič . . .

Prazna je omara. Vse, kar ni bilo ravno neobhodno potrebno, romalo je svojo pot in bilo prodano. En sam stol še, lesena mizica, posteljica, v kateri ležita otročička, in kup slame, to je vse, kar vidiš v kotu podstrešne sobice.

Na slami pa leži žena, žalost, strah, skrbi odganjajo ji spanec od njenih oči.

Deček spi trdo, a deklica je nepokojna. Skoro vsaki trenutek zakašlja, suho, hresteče, ne da bi odprla oči.

In vedno mrzleje postaja v sobi, vedno nemirnejši postaja otrok . . .

Ah, ta kašelj, ta mučni kašelj . . . Ali res ne bo prenehal?

Mati ne more več strpeti. Vstane in začne nositi slamo, na kateri je ležala, na peč: od peči gre zopet na slamo in tako hodi sem in tja. Kolikorkrat pa pride k peči, porine pest slame v njo.

Kmalu slišiš prasketanje in prijetna toplota se širi po tesnem prostorčku.

Deklica je zopet zaspala; tiha je in mirna, le po bledem, upadlem licu sveti se solzica od naporne-
ga kašlja.

In mati se nagne čez svoje dete in poljubi to solzico.

V tej prvi snežni noči ležala bo žena na golih tleh; otročičkov danes ne bode zeblo, odela jih bo pa še s svojo lastno obleko . . . A jutri? Jutri? Kaj bo jutri? . . .

Baronici Marti X. na Y. graščini!

Snežilo je . . .

Razumeš, kaj hočem s tem reči? Včeraj zvečer je snežilo, moj srček. Sedaj imamo vse roke polno dela.

nih reform, ker na tak način se varuje enakomerno konkurenčna sposobnost posameznih držav. Govornik želi, da se ta pot nadaljuje. Dalje protestira odtučno zoper sklep gosposke zbornice, da ima zakon v moč stopiti še-le dne 1. avgusta 1911, mesto 1. januarja 1911, kot je svojčas poslanska zbornica sklenila; le vsled tega sklepa se je predloga vrnila poslanski zbornici, kar je obžalovanja vredno in dokazuje nezmožnost gosposke zbornice v umevanju socialno-političnih potreb modernega gospodarskega življenja.

Z ozirom na izjavo referenta gosposke zbornice Exnerja, da je vlada obljubila naredbenim potem varovati interese industrijcev, govornik sviri vlado, da bi na tak način zvođenela cel zakon; zakon se mora v polni meri izvršiti!

Govornik zahteva izdatno kontrolo oblastij, da se ne bo prekoračilo v par. 5 dovoljenih izjem (za 40 dni v letu pri vsakem podjetju, ako je obrat vsled višje sile ogrožen).

Končno govornik urgira rešitev predloge, ki se tiče nočnega dela žensk v rudnikih; socialno-politični odsek naj takoj zgotovi svoje poročilo, ki se naj nemudoma postavi na dnevni red. Obžaluje, da se ta predloga ne obravnava paralelno s splošno predlogo, če že iz tehničnih ozirov ni bilo mogoče enega enotnega zakona napraviti. V rudokopih je za časa statističnih poizvedb dne 22. novembra 1904 bilo 6500 žensk po noči zaposlenih; na te revice se je treba ozirati, da ne bodo na slabšem kakor njihove tovarišice v drugih obratih.

Govornik sprejme z zadovoljstvom na znanje izjavo navzočega zastopnika vlade, sekcijskega načelnika Mataja, in referenta o dotični predlogi v socialno-političnem odseku, poslanca Drexela, da se bo tudi zakonski načrt glede rudokopov v najkrajšem času rešil.

Letno poročilo

„Sv. Jožefa družbe duhovnikov“ v Gorici za l. 1910.

Te dni je razposlal osrednji odbor te družbe, ki šteje po avstro-ogrskih in nemških škofijah nad 2100 udov, za 35. leto svojega obstanka kratko letno poročilo, iz katerega posnamemo sledeče podatke:

Ustanovil je to društvo za pomoč obolelim duhovnikom rajni gospod prelat Domenik Filip, c. in kr. pridvorni kaplan, doslužen ravnatelj na škofijem dijaškem semenišču v Kraljevem Hradcu na Češkem. Prvi sedež je imelo novo društvo v Meranu na Tirolskem, kjer mu je monsignore D. Filip z nabranimi milodari postavil za bolne duhovnike posebno hišo „Filipinum“ imenovano. V 35 letih je v imenovani hiši na Tirolskem nad 700 mašnikov in klerikov zdravila iskalo. Iz lavantinske škofije je poleg drugih par mesecev v Meranu bival rajni vlč. gospod dr. Avg. Kukovič — žal da je bila njegova bolezen — neozdravljiva tuberkuloza. Pokosila ga je dne 19. apr. 1889. Ker so zdravniki takrat začeli rajnemu prečastitemu gospodu prelatu Filipu dokazovati, da je jetične bolnike treba pošiljati v južne kraje, če mogoče blizu morja, je leta 1882 monsignore Filip prenesel sedež Družbe za pomoč bolnim duhovnikom s Tirolskega v

Gorico na Primorskem. Tam je postavil blizu goriškega mesta lepo enonadstropno hišo za kakih 16 bolnih duhovnikov, po rajnem cesarjeviču Rudolfu „Rudolfinum“ imenovano. Kakih polpetsto duhovnikov je bilo že v tej hiši vsprejetih, da bi se tam ozdravili ali vsaj okrepili.

V isti dobi je začela Opatija (Abbazia) kot avstrijska Riviera sloveti, posebno ko je južna železnica tu postavila veliko zdravilišče, čigar vodstvo je zaupala gospodu dr. Glaxu, c. kr. prof. bajnologije na graškem vseučilišču.

Bogat trgovec z Reke postavil je blizu luke v Opatiji lepo vilo, ki mu pa od kraja ni nesla pričakovanih dohodkov. Zato jo je hotel monsignoru Filipu prodati za drag denar. Temu se je zdela predraga, predraga tudi stavbišča v Opatiji, šel je torej za eno uro dalje proti jugu.

Onkraj Ike je našel pusto rt, ali kakor tam doli pravijo: „punto“, ki je ločena od cestnega prahu in sega daleč v sinje morje. To zemljo je monsignore Filip kupil in dal leta 1889 pozidati dvenadstropno hišo, ki se ponaša z naslovom cesarja Franca Jožefa sanatorij za mašnike, ali latinski: „Francisco-Josefinum.“ Okoli hiše je dal zasaditi oljk in lovorjivih dreves in raznega grmičja. Vrt, ki obdaja hišo, seže tik do morja, po kamenitih stopnicah prideš do male luke, v kateri se lahko koplješ, na skalnatem obrežju pa se daš od solnca prepekati. V to luko pride barkovec po Tebe, da Te za 2 K pelja po morju v Opatijo, ali kamor mu naročiš. Vožnja po morju je glavni del zdravljenja v Iki.

S početka se je mnogo zabavljalo čez Iko, češ, da je presamoten, dolgočasen in pust kraj, kamor se le težko pride. Prva leta so res le prav redki bolniki prihajali na Iko zdravja iskat. Ko je častiti gospod Bernard Lesker, župnik v Münster na Hesenskem, napisal zanimivo knjižico: „Eine Fahrt an die Adria“, je Ika Nemcem kmalu postala znana. Za gosp. Leskerjem so tudi drugi mašniki s severja začeli prihajati na Iko. Po malem smo se je tudi Slovenci poprijeli. Naš rajni prečastiti monsignore Francisek Kosar so kot stolni dekan v noči od 10. do 11. junija 1894 v tem zdravilišču zatisnili svoje nad 70 let stare oči. Dne 14. junija 1894 potem smo njihove pozemeljske ostanke tu v Mariboru položili k večnemu počitku. V Iko je pa leto za letom zahajalo vedno več duhovnikov zdravja iskat. „Letno poročilo“ trdi, da jih je v dvajsetih letih (od leta 1889 do leta 1909) bilo na Iki vsprejetih in pogoščenih nad 1800 duhovnikov, med temi tudi več mil. škofov.

Zato je občni zbor te družbe dne 14. septembra 1909 sklenil, da se naj hiša na Iki razširi, naj se prizida večja kapela in večji refektorij. Zato potrebne načrte je narisal večak prve vrste č. o. Anzelm Werner O. S. B., beuronski benediktinec iz slovitega samostana Sekovskega na Gornjem Štajerskem, stavbo je izvršila dobro znana kranjska stavbena družba. Na god sv. Gregorija (12. marca) so položili vogelni kamen za novo stavbo in na god sv. Vincencija Pavljanskega (19. julija) 1910 so prvokrat v novi kapeli peli slovesno sv. mašo, na sv. Jakoba god (25. jul.) so obedovali že v novem refektoriju.

Napravila se je posebna zbirca za novo kapelo. Kakor „Letno poročilo“ kaže, se je nabralo za novo kapelo 9.905 K 52 h, a izdalo le 9.578 K 82 h, tako

da je preostalo 326 K 70 h. Gotovo redok slučaj, da bi se več nabralo, kakor izdalo. Za vso novo stavbo je bilo dovoljenih 30.000 K, a v bilanco je postavljeno za omenjeno novo stavbo na Iki le 21.477 K 48 h, kar bo več izlozkov, izkaže jih prihodnji račun.

(Konec sledi.)

Kuga v Aziji.

Iz Fudsjahana, predmestja Charbina, javljajo še vedno, da umre tam na dan kakih 150 oseb za kugo, tako da bo v malo dneh vse prebivalstvo popolnoma izumrlo. Kljub strašnemu mrazu se razširja po mestu neznosen smrad. V Hulančengu, Asihnu, Zizikarju, Kvangčengciju in Mukdenu umre na dan več sto ljudi na kugo. V Hulančengu so nagromadili mrliča na zamrzlo reko, da jih spomladi voda odnese. V Zizikarju so pomrli skoro vsi zdravniki. Poročevalec „Nowoje Wremje“ piše, da je skrajno potrebno, da brani Rusija svoje meje proti razširjanju kuge z močnimi vojaškimi posadkami. Kuga v Madžuriji je prolog velike tragedije izumrtja kitajskega plemena.

V Charbinu je umrlo za kugo dne 7. t. m. 20 Kitajcev in 2 Evropejca. Izmed ruskega sanitetnega vojaštva je zbolelo 10 mož.

Kitajska vlada roti vse evropske velevalsti, da naj pošljejo na Kitajsko svoje zdravnike, sicer izumre velik del vsega prebivalstva.

Iz Japonskega gre te dni bakteriolog Kitasato v Mandžurijo študirat varnostne odredbe proti kugi. Japonska vlada je zahtevala od parlamenta kredit v znesku enega celega milijona jenov za boj proti kugi.

V mestu Budziagan je prebivalstvo skoraj popolnoma izumrlo. Pred kugo je imelo mesto 40.000 prebivalcev, sedaj šteje le še 4.000 duš. Najhujše pa je v mestu Charbin; kuga je pomorila tam tolike ljudstva, da je v reki Hurban nakopičeno že cele gore mrličev. Strašen smrad se širi daleč na okoli. Sežiganje mrličev so morali ustaviti, ker je zmanjkalo petroleja.

Peking v nevarnosti. Kuga je začela razsajati tudi v kitajskem glavnem mestu in sicer se konstatira dan za dnevom več slučajev. Ker se ne uko kitajsko ljudstvo brani sanitarnih odredb in ker je veliko pomanjkanje zdravnikov, obstoji za Peking ista nevarnost kot za mandžurska mesta.

Iz Petrograda se poroča dne 8. t. m.: V pokrajini ob vzhodno-kitajski železnici je umrlo od dne 26. oktobra 1910 do 4. januarja 1911 — 12.002 Kitajca in 44 Evropejcev na kugi.

Strokovnjaki sodijo, da je kuga posebno pristopna za azijske narode; Evropejci se je lažje varujejo. Od leta 1897 je umrlo poprečno v Indiji na leto 100.000 ljudi na kugi. Tudi v Egiptu je kuga že stara znanka in velike nevarnosti je, da se od tam zanese v naše kraje. V vzhodni Aziji razsajajoča kuga je znana pod imenom „črna smrt“ in išče svoje žrtve posebno med ljudmi srednje starosti, to je med 30. in 50. letom. Nevarnost, da se zanese črna kuga v Evropo, povzroča posebno sibirski železnica.

roba se vsede . . . in tiho, zapeljivo pada sneg . . . gosteje in gosteje . . .

Trudne oči vdale so se spanju . . . in snežinka pada za snežinko . . . dokler ne bode trudnemu potniku stikan beli mrtvaški prt iz — prvega snega.

Snežilo je . . .
Ha, kako veselje! Kako rudeča so lica, kako se svetijo oči . . . Kako prijetno je lučati kepe iz prvega snega . . .

In ko so otroške ročice od snega orudečele in otrdele, tedaj pa hajd k mamici, kjer je tako milo in ljubko . . .

Snežilo je . . .
Na ozkih, upadlih sencih naznanjajo prvi beli lasje bližajočo se starost, trudapolno življenje celega življenja. Redko in malo je mislil na se, le toliko, da je vedno najpotrebnejše za se preskrbel, in tako srebrnih nitk ni zapazil. A danes zjutraj, pri bleščečem prvem snegu, zasvetili so se i — njegovi prvi sivi lasje.

Smehljaja se,
Kaj je na tem?
Sneg starosti naj le mirno pride . . . Trudapolno življenje leži za glij: življenje ima za seboj, polno naporov, v katerem je skrbel za nje, ki ga ljubijo . . .

Sivi lasje ga ne strašijo . . . naznanjajo mu bližajočo se večer, kakor znanjajo nedeljo, dan počitka in miru . . .

Snežilo je . . .
Naj le sneži . . .

Dvojenec.

(iz 8. čline.)

Bilo je v restavracijski sobi nekega dunajskega hotela.

„Napravimo jeden skat?“ vprašal je trgovec Krejči tovarnarja Dvoržaka, ki je pri čašici kave čital ravno došle novine.

„Mi je tako žal, a kart ne igram“, odvrnil je slednji nekako pikro.

„Vi ne igrate kart?“ vprašal je prvi še bolj začuden. „Dovolite“, in pri teh besedah prisede k gospodu Dvoržaku. „Ali niste-li morebiti še nikoli igrali skata?“

„Ne, meni se studi vsaka igra.“
Pogovor se je zasukal na trgovske stvari. Med drugim dejal je Dvoržak, da je danes le prav slučajno prišel na Dunaj; njegovo trgovino itd. v tem mestu oskrbuje in preskrbuje njegov potovalni agent.

„Izvrsten človek to“, je dejal, „in kar mi najbolj ugaja, je, da sovraži vsako igro, naj si je tudi le za kratek čas; razun tega je popolen abstinent. No, sicer bi res ne mogel doseči takih uspehov. Kakor rečeno, izvrsten mož!“

Krejči se je moral nekoliko nasmehniti gorečnosti, s katero je branil in zagovarjal Dvoržak svoje stališče.

Drugega dne stopil je Dvoržak na železnico, da bi se vrnil domov v Prago. Bil je prehodni voz in tovarnar je šel mimo več oddelkov, da bi si poiskal kak pripraven prostor.

„No, na zdravje“, zadonel je nek znan glas iz bližnjega oddelka na njegovo uho.

Ko se ozre, vidi ravno, kako nek gospod napivlja svojima nasproti sedečima tovarišema čašico finega likerja.

Dvoržak je mislil, da ga zadene kap; to je bil vendar njegov potovalni agent Pacak, ki je bil vendar z dušo in telesom vodni apostelj.

Takoj nato pa je ta trojica nadaljevala — Dvoržak bi bil kmalu okamenel — svoj prekinjeni skat.

To je bilo pa tovarnarjih že preveč; vstopi k tej deteljici, položi gospodu, ki je ravnokar napivljaj, roko na rame in de:

„Tako, tako, gospod Pacak. Vi igrate karte — skat?“

Sedaj je doživel drugo presenečenje. Ogovorjeni ga pogleda, videti je bil v trenutku, kakor bi mu bilo to vse čisto neumljivo, a naposled de pa le prav hladno:

„Oprostite, nimam sreče, da bi vas spoznal!“
Dvoržaku je bilo, kakor bi ga bil s škafo m polil; kaj pa naj vse to pomeni?

„No, no, ravno tako se delate, kakor bi svojega šefa ne poznali.“

„Mojega šefa?“ odvrnil je tujec pikro; ptujec je moral biti. „Jaz nimam nikakega šefa. Jaz sem veletrgovec z vini, likerji itd. iz Olomuca; a nikakor se ne morem spominjati, da bi bil imel že kje čast, da bi se bila spoznala . . .“

Sigurnost, s katero je tujec nastopil, je Dvoržaka docela prepričala.

„Oprostite, da sem vas motil. A take podobnosti še nisem naletel.“

S temi besedami vrnil se je v svoj oddelok nazaj —

Nekako štiri tedne pozneje sedel je Dvoržak v svojem zasebnem kontorju, ko stopi njegov potovalni agent Pacak. Končavši različne trgovske posle de tovarnar:

„Slišite, gospod Pacak, kaj se mi je na mojem zadnjem potovanju pripetilo. Med vožnjo med Dunajem in Prago naletim v vlaku na človeka, ki je bil Vam do počice podoben. Ne v vsem; igral je karte in pil liker.“

Pacak se je delal, kakor bi ga ta izjava prav neprijetno dirnila.

„Hm, bil je to gotovo Huška iz Olomuca, tveška Vojteh Huška?“

„Da, da, to je bil.“

„Je že preneumno“, nadaljeval je Pacak ježno, „kake sitnosti mi ta človek dela. Kolikokrat me je že kdo poklical ali nagovoril za Huško in vedno so bile kake zmešnjave. Pa vendar Vam moram povedati — njegov obraz se je že smehljaje razjasnil — kako je bilo, ko sva se prvič srečala. Jaz pridem po opravkih v Olomuc in se vsedem na restavracijski vrt. Od dolge mize, pri kateri je sedelo več gospodov, slišim naenkrat:

„No, ali si vendar že enkrat prišel? Kje si pa tical toliko časa?“

„Oprostite, gospoda“, pravim in stopim korak naprej, „nimam časti in sreče, da bi vas poznal.“

Ruska vlada bo sporazumno z nemško poslala v Mandžurijo posebno internacionalno komisijo, ki bo študirala vzroke širitve kuge.

Neki dopisnik berlinskega „Tägliche Rundschau“ poroča, da ga je obiskal neki potnik, ki je ubežal iz okuženega okrožja v Charbinu. Ta potnik je izjavil, da je kuga v Mandžuriji postala svetovna nevarnost. On je na nekem svojem potovanju naletel v bližini mandžurske železnice skoraj vsak korak na mrliča, ki so postali žrtve kuge. Psi, hijene, volkovi in druga zverjad, ki trga te mrliča, raznaša kugo vedno dalje in dalje. Strašen smrad iz okuženih mest razširja kugo vedno v druge še neokužene kraje. Kitajci, posebno prebivalci Mandžurije, mečejo mrtva trupla v reke, jezera in druge vodotoke, ker jih ne morejo zagrebsti, in od tod se raznaša ta človeška nesreča vedno v nove teritorije. Bati se je torej resno, da se kuga preko Sungarija, Wladiwostoka, Nikolska in Blagowjčenskoga zanese v Evropo.

Politični pregled.

Državni zbor.

Dunaj, 8. svečana.

Danes se je nadaljevalo drugo branje zakonske predloge glede krošnjarstva. Trgovinski minister dr. Weisskirchner je naglašal, da je spričo modernih trgovskih in obrtnih razmer krošnjarstvo postalo obsojno, da pa pride za nekatere kraje in gotove vrste blago še vedno v poštev. Nova postava je zategadelj le sad tozadevnih kompromisov.

Na ta izvajanja je krščanski socialc dr. Heilinger, znani enfant terrible te stranke, začel nekaj ugovarjati, češ, da je vse, kar Weisskirchner naredi, polovično. Minister dr. Weisskirchner je nato jako ostro odgovoril: „Poslanec dr. Heilinger bo lahko delal popolne postavke, kadar bo on sedel na ministrskem stolcu, saj je znano, da on komaj čaka, kedaj postane minister!“ Nato je dr. Heilinger silno vzklikal in vpil, nakar je dr. Weisskirchner dejal, da noče z njim nič več imeti opraviti. Ko je Heilinger nato protestiral, je dr. Weisskirchner zaklical, naj dr. Heilinger miruje, če ne, mu bo nekaj jako neprijetnega povedal. Heilinger je klical: „Le povejte, kar imate, jaz se ničesar ne bojim, ne pustim si ničesar dopasti!“ Nato je minister dejal: „Tudi jaz si na ministrski klopi ne pustim ničesar dopasti, jaz sem ravno tako izvoljen, kakor vsak drugi!“ Ta dogodek je vzbudil v zbornici seveda veliko pozornost, krščanski socialci pa so bili jako razburjeni.

V današnji seji so še govorili: Malik, Čeh Hajn, krščanski socialc Pabst, Čeh Remes, krščanski socialc Unterkirchner, Čeh Horsky, nemški nacionalc dr. Bachmann. Nato je bila debata zaključena in sta bila izvoljena za generalna govornika: socialni demokrat Bösmüller in nemški nacionalc R. Pachier.

V današnji seji je interpeliral dr. Benkovič radi zapostavljanja slovenskih uradnikov na južni železnici železniškega ministra, zahtevajoč, da se slovenski uradniki prestavijo v slovenske in mešovite kraje in da se pri nastavljanju uradnikov ozira na slovensko večino prebivalstva v slovenskih in jezikovno mešanih krajih; ta interpelacija je obširno utemeljena.

Dunaj, 9. febr.

Danes se vrši specialna debata o zakonu za krošnjarje. Zanimanje v zbornici je minimalno. Poslanci govore večinoma praznim klopem. Vse se suče okrog proračunskega odseka, kjer je vseučiliško vprašanje na tapetu.

Sedaj so videli in slišali in po glasu spoznali, da so se zmotili. Vsi so namreč mislili, da sem jaz Huška.

„Trenutek, prosim“, oglašil se je eden, „kako ste zadovoljni, napravimo izvrstno šalo.“

Jaz sem seveda pritrdil in tako smo doživeli sledeče. Ni bilo dolgo, ko pride Huška in se vsede k mizi. Vse ga začudeno gleda.

„No, kaj pa je danes z vami“, pravi naposled. „Delate se ravno tako, kakor bi me še ne bili nikoli videli.“

„Oprostite?“, oglašil se je eden za mizo, s kom pa imamo čast govoriti?“

„No, bodete vendar še Huško poznali“, odvrne nekako zavzet.

„Oprostite“, de že zopet drugi, „naš dobri prijatelj Huška sedi že tam-le.“

„Da, da!“ oglašili so se vsi vprek in kazali na mene.

— Gospod Dvoržak, Huškov obraz bi bili morali vi videti, ko je mene zapazil. V resnici je dvomil, je-li že on sam tam ali ni; presmešno je bilo, in omizje se ni moglo več zdržati in je butilo v bučen smeh.

„Dobra šala“, menil je Dvoržak. „Se so šaljevali na svetu.“

Ko se je botovalni agent odstranil, zamrmral je Dvoržak sam pri sebi:

„Torej le ni bil takrat v železnici. Pa kaka podobnost; narava je vendar čudovita!“

Pacak pa se je poredno smejal in godrnjal sam seboj:

„Pošteno sem se izrezal; toda v drugo moram biti na železnicah z likerji in kartami malo bolj previden; stari bi me nazadnje le enkrat zasatil!“

V plenarni seji je govorilo več poslancev, med drugimi tudi Einspinner, ki se je delal velikega prijatelja obrtnikov.

Dr. Benkovič in tovariši so vložili več predlogov:

1. za izpopolnitev železnice Celje—Zeltweg in za zgradbo državnega kolodvora v Celju;

2. za železniško zvezo iz Dunaja preko vzhodne Stajerske na Dolenjsko in potem preko Like v Split;

3. za zgradbo železnice Novomesto—Primorsko.

Proračunski odsek. — Resolucije Slovenskega kluba sprejete.

Težišče naše notranje politike je sedaj v proračunskem odseku. Torkova seja, v kateri je podal dr. Korošec znano izjavo, je vzbudila splošno pozornost in v sejah odseka, ki so se vršile v sredo dne 8. t. m. in četrtek dne 9. t. m., so se vsi govorniki bavili z dr. Koroševimi izjavami.

V sredo je najprvo govoril neizogibni Malik. Slikal je na steno trialističnega vruga in na vse mogoče načine zaklinjal poslance, naj glasujejo proti dr. Koroševim zahtevam, ker te pomenjajo začetek trializma in tega se vsenemci najbolj boje. Rusin K. Lewicki je zagovarjal rusinske vseučiliške težnje; nemški nacionalc Skedl se je izjavil proti dr. Koroševim resolucijam in je stavil kompromisni predlog, naj se določi Dunaj kot provizorični sedež italijanske pravne fakultete, ki pa se jo mora po preteku štirih let ipso iure premestiti. Potem so še govorili dr. Kramar, Ploj, ki je stavil resolucijo, naj se v teku desetih let ustanovi v Ljubljani slovenska pravna fakulteta, italijanski poslanec Pittoni, krščanski socialc Mayr, Poljak Gorski, Italijan Conci, ki priporoča predlog Skedl, naučni minister Stürgkh, ki je tudi za Skedlov predlog in še več drugih poslancev.

V četrtkovi seji so se vršila glasovanja. Dr. Korošec je stavil še predlog, naj se določi za sedež italijanske fakultete Trident ali Rovereto, Italijan Pittoni pa Trst. Pri glasovanju sta ostala oba ta dva predloga v manjšini, sprejet je pa bil predlog Skedl. Proti so glasovali vsenemci in Jugoslovani. Ravno tako so pa tudi bile sprejete resolucije Slov. kluba, ki smo jih priobčili v zadnji številki in tudi nekaj drugih resolucij, tičeboh se čeških in rusinskih vseučiliških zahtev, med njimi tudi dr. Plojeva. S slovenskimi strankami so glasovali socialni demokratje.

Popolno sporazumljenje z Rusijo.

Iz Berolina se poroča, da sta se Avstro-Ogrska in Rusija popolnoma sporazumeli glede na politiko, ki jo bosta zavzemali na bližnjem Vzhodu. Po oficialnem sklepu obišče car cesarja Franca Jožefa na Dunaju ali v Išču.

Češko-nemška sprava pogajanja.

Dne 8. t. m. dopoldne so se poslanci dr. Skarda, Adamek, dr. Metelka in Svelha oglašili pri ces. namestniku grofu Thunu. Dočim „Narodni Listy“ poročajo, da so se poslanci pri grofu Thunu pritožili zgolj zavoljo ljudskega štetja, se od druge strani zatrja, da se je grof Thun pri njih informiral, kako so kaj češki politiki disponirani za eventuelni začetek pogajanj z Nemci.

Vojaške izpremembe na goriško-laški meji.

V Gorici se mudi te dni armadni nadzornik fem. Potierek in govori se, da je to v zvezi s pomnoženjem obmejnih posadk na goriško-laški meji. Nove posadke pridejo baje v Plave, mal oddelek tudi v Marijacele in Srednje na Kanalskem, V Tolmin dobe cel bataljon lovcev iz Trsta za stalno, istotako v Volče in v Sv. Lucijo. Če so vesti resnične, sezidajo blizu Kobarida trdnjavo. V Gorico pa pride iz Slov. Bistrice cela konjeniška divizija. Deli te divizije so porazdele tudi po raznih krajih Furlanije. V Craulju pri Stasoldu in Furlaniji je kupila vojaška uprava že prostor za en eskadron dragoncev. Ob enem s temi izpremembami se zopet oglašajo vesti, da pride korno poveljstvo v Ljubljano.

Nemčija zgradi nove strategične proge.

„Temps“ hoče vedeti, da je imel nemški generalni štab minolega torka sejo, v kateri je razpravljalo o načrtu glede građenj novih strategičnih železnic in glede spopolnitve že obstoječih prog, ki vodijo proti belgijski in francoski meji.

Ojačenje avstrijskih posadk na srbski meji.

Belgrajska „Politika“ javlja iz Sarajeva:

„Avstro-ogrške posadke ob Drini se imajo ojačiti in rabiti se hoče celo šole za nastanjenje čet. Patruljna služba ob meji je znatno ojačena in pričakovati je pa tudi, da se na novo osnujejo leteče čete.“

Ta in slična poročila, ki so se pojavila v zadnjih dneh, vzbujajo nemir in povzročajo razburjenje.

Narodnjak Agatanovič je stavil v skupščini na ministra za zunanje stvari vprašanje, v katerem pravi, da je to proti trgovinski pogodbi med Avstro-Ogrsko in Srbijo, ako Avstro-Ogrska zbira čete na bosansko-srbski meji.

Ustavne izpremembe na Bolgarskem.

Iz Sofije prihaja vest, da namerava vlada predložiti prihodnjemu sobranju važne izpremembe glede ustave, da se namreč prestolonasledstvo določi kot dedno v saksonsko-koburški rodbini kralja Ferdinanda. Druga predloga zahteva, da se kreirajo poleg ministrov še mesta podtajnikov in da se doba mandatov zniža na 4 leta.

Silno povečanje angleške mornarice.

Angleški mornariški proračun se letos zviša na horendno visoko svoto 45 milijonov funtov šterlingov. Admiraliteta zahteva, da se zgradi nadaljnih 7 dreadnoughtov, dva od teh naj se že julija, oziroma avgusta t. l. začeta graditi, tako da bo Anglija leta 1913 razpolagala z 28 dreadnoughti v domačih vodah in 3 v inozemskih morjih.

Raznoterosti.

Iz šole. Na dvorazredni nemški ljudski šoli v Slovenski Bistrici je razpisano mesto učitelja. Šola je v II. krajevnem razredu. Prošnje na krajni šolski svet v Slovenski Bistrici do 6. marca t. l. — Na štiri razrednici pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini, je do 10. marca razpisano mesto učitelja ali učiteljice. II. krajevni razred. Zahteva se znanje obeh deželnih jezikov. — Pri Sv. Barbari v Halozah je na tamošnji šestrazrednici razpisano do 28. februarja mesto učiteljice. Šola je v III. krajevnem razredu.

Iz šole. Učitelj Franc Schönherr na deški ljudski šoli v Mariboru, je imenovan za učitelja petja na deželni vinorejski šoli namesto g. Weingerla.

Dvanajst lepih knjig je poslal S. K. S. Z. za obmejne Slovence g. F. Koser, c. kr. poštar v Juršincih. Hvala lepa!

S. K. S. Z. naznanja, da so ji mladeniški znaki pošli. Novo naročeni znaki bodo došli ta teden, in jih bomo takoj poslali na društva, ki so si jih naročila. V zalogi ima S. K. S. Z. še več dekljskih znakov. Mladenke in dekljske zveze, ki si jih še niso naročile, naj to takoj store.

Za S. K. Z. so polzelski člani po zaupniku g. Francu Korberju poslali 46 K. Svojim zvestim pristajšem izrekamo toplo zahvalo.

Važna razsodba upravnega sodišča. Trije češki krajni, oziroma okrajni šolski sveti so se pritožili na upravno sodišče proti naučenemu ministrstvu zaradi sprejemanja čeških otrok v nemške šole. O teh pritožbah je razpravljalo upravno sodišče in jim popolnoma ugodilo, proglasivši za nezakonito naredbo naučnega ministrstva, ki je velelo, da naj se češki, šolobvezni otroci sprejemajo v nemške šole. Za sprejem v šolo je merodajna samo narodnost. Otrok, ki hoče stopiti v kako šolo, mora biti več učnemu jeziku dotične šole. To je jako važna razsodba. Z njo naj se okoristijo tudi naši krajni šolski sveti.

Kako delajo liberalci. Prijatelj nam piše: Kakor znano, si pridobiva obrambno društvo „Slovenska Straža“ vedno več prijateljev in somišljenikov. S tem se množi naše število in tudi dohodki, ker gotovo vsak po svoji zmognosti daruje za obrambne namene. To pa hudo boli liberalce. Vedno pazijo in prebrskujejo po „klerikalnih“ časopisih na imena tistih, ki darujejo kakšen dar našemu obrambnemu društvu. Gorje onemu, ki je bolj izpostavljen. Zabavljanja ni konca ne kraja, posebno, ako se drzne nežni spol kaj žrtvovati. Tako je darovala neka gđe. za „Slov. Stražo“ neko svoto, ter je bila že nešteto krat zbadana radi tega. Tu se zopet vidi narodnost, ki jo imajo liberalci? Če ne gre vse v njihovo nenasitno malho, pa niso zadovoljni. Njim je narodnost in svobodomiselstvo eno in isto.

Socialni demokratje so si ustanovili v Gradcu takozvano zimsko strankino šolo, ki ima obliko naših socialnih tečajev. Vsak petek zvečer ob 8. uri se vrše predavanja. Kot predavatelji nastopajo socialno-demokratični poslanci in drugi strankini voditelji. Delavstvo se z velikim zanimanjem udeležuje predavanj. Taka „šola“ bi bila nujno potrebna tudi v spodnještajerskih in slovenjekoroških industrialnih krajih. V Trbovljah, kjer imamo že močno vrsto naših pristašev v delavskih vrstah, bi se taki poučni sestanki gotovo dobro obnesli in bi privabili treznomisleče delavce iz nasprotnih taborov v naše vrste. V Skalah, Celju, Hrastniku in drugih delavskih središčih bi treba misliti na enake redne poučne prireditve. Izobrazimo malega moža, pa bo naša ljudska misel še močnejša!

Na naslov c. kr. pošte. Iz Savinjske doline se nam piše: V Savinjski dolini smo tako srečni, da imamo poštne sle. Ti gospodje so kakor stroji, ter pridno raznašajo pisma in druge stvari. Pri vsem svojem naporu delu pa imajo nekaj, o čemer se ne ve, se li godi vede ali ne, namreč, da jako radi raznašajo vesti, ta ali ona je dobil pismo od tu in tu, raznašajo vsebino poročil na dopisnicah, večkrat ne dajo določenih pisem stranki, kateri sliši, ampak nalašč komu drugemu, in še več sličnih nerednosti se pripeti. Za sedaj svetujemo c. kr. poštni upravi, da svoje uslužbence pouči o njih službenih dolžnostih in uradni tajnosti. Ako to ne bo pomagalo, bomo prišli z imeni na dan.

Za negovanje zob pri šolskih otrocih se je ustanovilo na Dunaju posebno društvo, ki hoče apelirati na pristojnih mestih na to, da bi se uvedlo v avstrijske šole skrbnejše negovanje zob pri šolskih otrocih. Opaža se namreč vsak dan bolj, da so vedno redkejši ljudje z zdravim zobovjem, ker se pri otrocih premalo pazi na čistost zob. Gnilobe zob se najlažje obvaruje za vse življenje, če se jih v mladih letih pravilno goji. Zatorej je pozdraviti sklep omenjenega društva. Najlažje bi se res mladina v šoli potom učiteljih navodil priučila skrbeti za čistost in snago zob.

Kmečka posestva na Gornjem Stajerskem zginjajo. Razni grajščaki in lovske družbe kupujejo eno kmetijo za drugo in jo preustrojuje v lovske syrhe s tem, da njive in travnike pogozdijo. Divjačina pa potem dela onim redkim kmetom, ki še preostanejo.

gromno škodo in so ti-le primorani prodati svojo kmetijo. Velika občina Traboch pri Langenwangu je že skoraj vsa spremenjena v lovski revir. Pri nas trgajo, na Gornjem Stajerskem zlagajo posestva, samo da spravijo kmeta s površja.

Štajersko.

Mariborske novice.

Umrli je v sredo po noči gospa Cecilija Mohor v 84. letu svoje starosti. Pogreb se je vršil danes v petek popoldne.

Za šolsko kuhinjo v Leitersbergu-Karčovini so zložili vrli gostje Turnšek-Družovičevi v Mariboru 60 K. Bog plači!

Pogrebni zavod gospe Elize Wolf s hišo in inventarjem vred je kupila mariborska mestna občina za 270.000 K. Z mesecem julijem prevzame mesto zavod v lastno režijo.

Maribor. V nedeljo, dne 12. t. m. zvečer se igra v Narodnem Domu velika burka s petjem in plesom: „Robert in Bertram“.

Kako so v Mariboru kovali Nemce. Plemenit gospod ima posebno hišo za najemnike, on je od teh ljudi zahteval, da se dajo vsi pri ljudskem štetju zapisati za Nemce. Med temi je bila tudi kuharica, pogumno slovensko dekle, ki se ni dala premotiti, da bi se izneverila svojemu materinemu jeziku. Gospod ji je pojasnjeval, da se ne gre za narodnost, ampak le za občevalni jezik. Dekle pa je krepko trdila, da se v družini, katero služi, občuje mnogo slovenski in „če me mati obiščejo“, je dostavila, „ž njimi ne morem drugače občevati, kakor le slovenski.“ To je izdalo. Plemeniti gospod se je udal, zmagala je slovenska kuharica. Živelal!

Darila za muzej. M. Krevh, osmošolec v Mariboru, pesmarico v rokopisu iz sredine 19. stoletja, J. Jauk, posestnik v Lembahu, knjižico „Nebeshku Blagu“ iz l. 1764 po gospodu A. Godeu, učitelju v Lembahu, Kodrič Janez, kmet v Završah pri Zetalah, odlomek kamenite sekire, brončeno sekalo, brončeni tal, dva odlomka brončenih rezil, dva odlomka brončenih zapank, M. Kores, kmečki sin pod Sv. Donatiju, starinska ost noge in pušico, Mikolič Marija, kmetica na Kančecu pri Zetalah, 2 peči, Bele Ana, posestnica v Janičah v Halezah, Krušič Marija, posestnikova hči na Varvaselah pri Zetalah, vsaka po eno pečo; zadnjih 4 darovalcev je pridobil gospod kaplan Kranjc v Zetalah. Fr. Slivnik v Razborju lesen kip iz 18. stoletja. Vsem darovalcem izreka iskreno zahvalo in priporoča muzej zavednim rodoljubom „Zgodovinsko društvo“ v Mariboru.

Maribor. Kakor že poročano, priredijo slovenski tiskarji jutri, dne 11. t. m. prvi tiskarski ples v restavracijskih prostorih Narodnega Doma. Pri plesu sodeluje oddelek godbe Glasbenega društva. Začetek ob 8. uri zvečer. Za dobro pijačo in jed poskrbi gostilničarka. Vsi, ki radi plešete, jutri v Narodni Dom.

Maribor. V podružnicah mariborskega Schulvereina je nastal razpor. Iz tega vzroka izostane tudi za 12. t. m. razglašeni občni zbor moške in ženske šulferajnske podružnice. V skupni odborovi seji so se nemško-nacionalni bratci pošteno skregali.

Celjske novice.

Igra „Na smrt obsojeni!“ Ksaverija Meška se je dne 5. t. m. na odru „Pri belem volu“ od Izobraževalnega društva v Celju prav dobro uprizorila pri razprodanih dvorani.

Lutersko-sparkasa. Vsi trije uradniki celjske mestne šparkske so odpadli od katoliške vere in so pristopili k luterski veri. Pa niso samo navadni verniki luterske vere, ampak so celo voljeni v prezbitariji. No, že menda prinašajo v njihovo šparkaso samo potomci Martina Lutra denar, katoliški denar gotovo skozi okno vun pomečejo, ker se ga bojijo, kakor vruga.

Novi prezbitarij. Lutrove evangelijske občine so večinoma samo v zadnjem času odpadli delavci. Poročilo o volitvah se veseli, da so dobili v osebi učitelja Poljaka pravega protestantskega učitelja po reformaciji. No, Poljak ima ravno tako slovensko ime, kakor pastor za časa reformacije v Celju, namreč Maček. Po tem Mačku se tudi en zvon v protestantski cerkvi tako imenuje. Poljak je bil do mature julija 1910 katoličan, potomec dobrih katoliških ljudi. Po maturi je pa postal luterske vere!

Učitelj petja pri protestantih je bil do sedaj od katoliške cerkve odpadli njih organist Interberger, zdaj pa boja o. kr. avskultant dr. Carletto Freyberger. Ali je to mogoče?

Pastor May se veseli, da je napravil neko protestno zborovanje proti Boromejevi okrožnici. Bolje bi storil, da se peča s protestantskimi rečmi, n. pr., zakaj je moral iti pastor dr. Hegeman iz Ljubljane.

Plačila je ustavila tvrdka Schönwetter Elize v Celju.

Celje. Porotne obravnave pri okrožnem sodišču v Celju se začnejo dne 13. februarja. Na vrsto pridejo sledeče zadeve: 13. febr.: Andrej Turniske, tatvina, javno nasilstvo in prestopki proti javnim oblastim; 14. febr.: Jakob Blažič in Henrik Sabotič, uboj; 15. februarja: Franc Bah, uboj; 16. februarja: Ana Babič, poskušani umor in požig; 18. februarja: Jakob Kosec, cestni rop.

Ptujske novice.

Argentinsko meso v Ptuj. Ker se je pisalo in razglašalo v časopisih, da dobijo svetovna in druga

večja mesta argentinsko meso, so dobili naši „purgarji“ poželenje po tem mesu. V zadnji seji mestnega sveta je bila ta zadeva že na dnevnem redu. Če dobi Ptuj pošiljatev tega mesa, bo postal gotovo svetovno slaven. Iz tega se pa tudi vidi, kako veliki prijetelji našega kmečkega ljudstva, posebno živinorejcev, so „Stajerčevi“ očetje, ki sede v ptujem mestnem odboru. Če bodo Ptuj, Maribor in druga mesta dobila obilico argentinskega mesa, bo naš kmet-živinorejec zopet hudo udarjen.

Ptujski mestni svet je daroval za Südmarko 100 kron, pa ne iz žepov mestnih očetov, ampak iz žepov davkoplačevalcev. Dolgovi, „vzorno“ gospodarstvo in razsipavanje denarja davkoplačevalcev, to je znamenje naprednosti v Ptuj.

Ptuj. Dne 22. prosinca se je ustanovila kmetijska podružnica za ptujsko okolico. Ob tej priliki je predaval g. tajnik Holz v poljudnih besedah o kmetijski organizaciji. V podružnični delokrog spadajo vse občine ptujkega okraja, katere še niso priklopljene k drugi kmetijski podružnici izven Ptuja. Načelnikom podružnice je bil izvoljen g. Drag. Zupančič, posestnik in gostilničar v Ptuj, njegovim namestnikom pa g. Miha Brenčič ml., posestnik in gostilničar v Spuhlji. Odborniki so sledeči gg.: Grahur J., Skrbinšek Jurij, Beloc Fr., Vrščič Iv., Muzek Ign., Kolarič Jakob, Pečko Ant., Skuhala Ferd., Germ Fr. in Zupanc Jos. Kmetijska podružnica, ki je ustanovljena za vse posestnike brez razločka, vabi k obilnemu pristopu. Pristop se lahko priklasi vsak čas. Občine, oziroma gospodarska društva, ki žele tekom leta kako poučno predavanje, naj blagovolijo to naznati točasnemu načelniku.

Ptuj. Ko so članice tukajšnje Dekliške zveze raznašale vabila k zadnji veselici, prišla je mladenka v slovensko gostilno, oddala plakat ter uljudno še ustmeno povabila domače. Nato dobi od domače frajlice, kateri baje zibel tudi ni tekla v mestni palači, sledeč zaničljiv odgovor: „Kaj še; take prireditve so le za kmečko ljudstvo!“ Vidiš li kmet, v kakih časih te ima liberalna družba! Da ni samo ta pogospojena frajlica teh misli, dokazala je pičila udeležba od strani mestne liberalne inteligence. Zapomniti si hočemo to mi katoliški Slovenci, ki smo dosedaj vedno z mnogobrojno udeležbo podpirali prireditve liberalne stranke. — Mladenka.

Trboveljske novice.

Trbovlje. Poroči se gospod Heutman Franc, rudniški nadzornik, z gđ. Tory Angelo, učiteljico na Vodah.

Trbovlje. Naš občinski odbor je dovolil v svoji zadnji seji 600 K za vpeljavo električne razsvetljave v staro župno cerkev. Pokazal je s tem dobro voljo. Vsa čast! Toda ljudje pa le majejo z glavo, ko ogledujejo po razpokanem, starem cerkvenem zidovju napeljavane električne žice, in se povprašujejo: čemu tako razsvetljavo v staro cerkev, ki že komaj čaka, da bi jo podrli. Bolj koristno bi bilo, da bi dovolil občinski odbor par tisoč kron kot vsakoletno postojanko za novo župno cerkev. To bi bil res pravi napredek.

Ljutomerske novice.

V Mekotnjaku je umrla nadebudna učenka Lizika Magdič, hčerka posojilničnega uradnika gospoda Magdiča. Naše sožalje blagim starišem, pokojnici pa lahko zemljico!

V Zerovincih je obhajal dne 6. t. m. M. Hedžet s svojo ženo Julijano zlato poroko v krogu svojih otrok in vnukov ter prijateljev. Se mnoga leta!

Na Kamenščaku je umrla bivša posestnica Marija Dolamič v 86. letu svoje starosti, mati našega priljubljenega humorista Fr. Dolamiča, posestnika, odbornika bralnega društva itd. — Naj v miru počiva!

Ljutomer. Dne 5. t. m. se je poročil mladenič Matija Babič na Krapju, bivši večletni predsednik našega bralnega društva, z Jožefo Rusovo. Bilo srečno! — Cenjeni gostje so se spomnili pri bogato obloženi mizi tudi mariborske in ptujke dijaške kuhinje ter nabrali po 8 K, torej skupaj 16 K. — Bog plačaj!

Ljutomer. Dne 8. februarja letos je g. Jožef Karba, posestnik v Babincih, nastopil 90. leto življenja. Svoječasno se je poudarjalo, da je najstarejši volilce-narodnjak v trški občini bil g. Dragotin Hubar. Pri občinskih volitvah v novejši dobi pa ima tozadevno prednost skraja imenovani gospodar-jubilar.

Drugi kraji.

Studenci pri Mariboru. Občni zbor Kat. slov. izobr. društva bo v soboto, dne 11. t. m. ob 6. uri zvečer in ne v nedeljo, dne 12. t. m. Ude vabi k obilni udeležbi odbor.

Studenci pri Mariboru. Konečno se je vendar izvedelo, za rezultat ljudskega štetja v naši občini. Skupno je prebivalstva 3605, moških 1824 in 1781 ženskih oseb. Po „občevalnem“ jeziku se jih je naštelo 663 Slovencev in 2825 Nemcev, 117 pa tujcev. Pred 10 leti se je naštel v Studencih 2464 prebivalcev in med temi 544 Slovencev in 1769 Nemcev. Slovenci so torej napredovali za 119, Nemci pa za 1056 duš. Da se je prišlo do teh števil, je stalo gotove ljudi silno truda, kajti tukajšnje slovensko delavstvo se vedno bolj zaveda svoje narodnosti.

Na Teznu pri Mariboru je dne 2. februarja zborovala podružnica Schulvereina, ki pa je bila skromno obiskana. V odboru so sami pristni sinovi

Germanije: Šabeder, Kolar, Lešnik, Zabukošek, Fajdiga, Ritonja, Mandelj, Majhenič itd. Ponosen bodi Schulverein na slovenska imena!

Slov. Bistrica. Umrli je dne 8. februarja sodnijski uslužbenec in posestnik vile, Matevž Kolar.

Slov. Bistrica. V torek, dne 7. t. m. je bil pred mariborskim okrajnim sodiščem obsojen naš dobro znani Jagodič na 100 K kazni radi žaljenja časti. Tožil je g. Gril. S tem je dobil Jagodič 11 kazni. Res, zelo značilno in lepo za naše slovenjebistriško posilinenstvo, ki ima tako dienega voditelja. Tudi za našega župana Stiegerja je kaj priporočljivo, ker je njegova desna roka, Jagodič že tolikokrat kaznovan. Radi verujemo, da se bodo taki možje ponosno postavljali na nedeljskem Linhartovem shodu.

Slov. Bistrica. V nedeljo dne 12. t. m. bo pri nas gotovo lušno. Za shod S. K. Z., ki se vrši v hotelu „Avstria“ po večernicah, vlada splošno zanimanje in bo mnogobrojno obiskano. Rasprotno se pa za shod Stajerčijancev ne zmeni nobeden zaveden kmet. Kako se bo pa tudi brigal za kmečki shod, na katerem bodo imeli glavno besedo „napredni“ kmetje a la c. kr. notar Wiesthaler, dr. Mühleisen, Stieger, Jagodič, neizogibni tajnik Watzek et consortes. Vsi kmetje dobro poznamo te „napredne“ kmete. Okrajne volitve so pred durmi in ker čutijo, da se jim majejo stolčki, pa bi radi polovili nekaj kalinov. Pa ne bo šlo. Naši ljudje so že preveč zavedni. Vsi pravijo: Gospodje posilinemci naj bi rajši povedali, kako odstraniti dolg, ki je narasel v teku treh dob za 200 tisoč K, kakor pa, da govširijo o obstrukciji, ki ima tudi to dobro, da se niso zvišale doklade deželne od 50% na 56%.

Št. IIj v Slovenskih goricah. V našo okolico so se priklatali od nekdaj tatovi. „Straža“ je že poročala o tatovih v kleti gospoda Lamežnika, katerega so dotični prijatelji sladkega vinca obstrelili in potem zbežali. Orožništvo skrbno zasleduje te uzmovice; aretirala je že nekaj sumljivih oseb. Žejni ponočnjaki so nameravali dne 7. februarja pretakati brez gospodarske vednosti vino pri Heldu na Kresnici, prejšnji večer pa v neki kleti na Novinah. Ljudje so vznemirjeni in stražijo po noči svoje imetje. Mirno spijo sedaj lahko le tisti, ki imajo prazne kleti. Govori se, da se je pritepla neka ciganska drhal v našo okolico. Opozorjamo naše ljudi, da so pazljivi.

Št. IIj v Slovenskih goricah. Opetovano opozorjamo šentiljske Slovence na občni zbor našega bralnega društva, ki se vrši v nedeljo dne 19. februarja po večernicah v Slovenskem domu v Št. IIju. Na vspredu so same zanimive točke.

Sv. Andraž v Slov. gor. V nedeljo zvečer, dne 5. februarja je pri ponočevanju 19letni fant Janez Kurboš iz Hvaleline z nožem zabodel fanta Ignaca Sirka, posestniškega sina v bližini njegove domače hiše v Drebetinskem vrhu, tako hudo, da je bil nesrečnež pri priči mrtev. Umrjeni se ni 20 let star, in je bil priden mladenič. N. v m. p.!

Sv. Lenart v Slovenskih goricah. Čez tristo naših mož se je zbralo preteklo nedeljo dne 5. svečana v A. Arnušovi veliki dvorani, da slišijo odgovor na Stajerčijanska zabavljanja, da zvejo iz ust svojih lastnih kmečkih poslancev resnico o političnem stanju. Med burnimi živio-klici nastopi kot prvi govornik gospod državni in deželni poslanec Ivan Roškar. Ovrget je na kratko laži, ki jih je Linhart prinesel k nam prodajat, razkrinkal je namere nemškega šulferajnske s svojimi šolami, posebej še pokazal v pravi luči namen naše posilimenske šole in svaril, da se naj ne dajo preslepiti, da ne bi prepozno spoznali prebridko resnico in se potem zastoni kesali. Nikjer na svetu ni tega najti, kar pri nas Slovincih, da bi se otroci poučevali že v prvih letih v tujem jeziku; ker zdrava pamet zahteva, da se more človek tujega jezika učiti le na podlagi materinščine. Vprašal je poslušalce, kdo bo plačal 40.000 K, ki so vknjižene na nemški šoli? Kdo drugi, kot pa kmetje, če se dajo premotiti in ji pomagajo s tem do javnosti, da pošilja svoje otroke v njo! Burni medklici so dokazovali, da so Roškarjeve besede užgale in prepričevale. Potem je gospod poslanec podal kratko poročilo o drž. zboru, kjer se zopet kujejo novi davki, ki bodo znašali milijone in milijone in ki jih seveda ne bodo iskali pri bogatih judih, ne tam, kjer bi se jih najlažje našlo, ampak zopet pri ubogemu kmetu. Označil je tudi prav krepko sovražnost sedanje vlade nasproti Slovanom, posebej pa še proti Slovincem, in vprašal je navzoče, ali naj slovenski poslanci koristijo slovenskega naroda prezrejo in taki vladi gredo na roko. Viharni „nikdar“, „nikoli“ so mu odgovarjali. Poročal je še na to o bojih naših poslancev v deželnem zboru, slikal krivice, ki se nam gode od strani nemške deželne vlade, ki nam kakor psičku privošči od vseh deželnih dobrot le par drobtinice. Le pol milijona od 21 milijonov letnih deželnih izdatkov pride na Spodnji Stajer. Sledilo je še nato par krepkih črtic o gospodarskem položaju in med neprestanimi „živio“-klici je zapustil gospod Roškar govorniški oder. Med splošnim navdušenjem nastopi kot drugi govornik gospod državni in deželni poslanec dr. Korošec. Najprvo je krepko in jasno očrtal naše posilimenske nasprotne, ki so se s svojim zadnjim shodom pokazali v pravi luči, potem je podal tudi še kratko poročilo o državnem in deželnem zboru, povedal vzroke obstrukcije, razložil grdo obnašanje nemških poslancev nasproti slovenski manjšini in sklenil svoj govor med burnim in dolgotrajnim odobravanjem in ploskanjem. Nato je še gospod poslanec Roškar povedal nekaj besed o zboljšanju kmečkih posestev, o pripomočkih k

temu, in pozivljajal posestnike, da se poslužujejo v kolikor mogoče širokem obsegu vseh sredstev, ki jih ima v tem oziru dežela na razpolago. Sledile so potem tri resolucije, ki smo jih priobčili v „Straži“ z dne 6. t. m., ki so bile enoglasno sprejete, izvolil se je novi odbor Katoliškega političnega društva za št. lenartski okraj, in poslušalci so se razšli gotovo z boljšim prepričanjem, kakor pa od Linhartovih klobasarij.

Črna gora pri Ptuj. V vili „Schuster“ so našli v pondeljek dne 6. februarja umorjeno posestnico vile, vdovo sodniškega oficijala Marija Schuster. Z razbito glavo je ležala nesrečnica v luži krvi. V sobi v priliki je pa visel obešen sestanovalec umorjenke, vpokojeni sprevodnik južne železnice Ant. Smodei. Obesil se je za hlačni jermen na hišnih vratih. Smodei je umoril s sekuro vdovo Schuster v prepiru, potem pa se izvršil samomor. Smodei je bil surov človek, udan pijači, ki ga je zapeljala do tako groznega čina. Zopet alkohol!

Mozirje in okolica. Čudno! Jako čudno se nam zdi od nekega mozirskega, drugače v obče dobrega trgovca, da ima „seveda zaradi inseratov in novic“ naročena kar 2, reci in beri: dva liberalna ljubljanska lista: „Slovenski Narod“ in celo umazano „Jurčič“. Pa s tem še ni zadovoljen, on daje zadnje cunjo celo naprej, tako da pride celo otrokom v roke! Za čašes se zamočimo ime tega trgovca, ako pa se tej reči ne stori konec, pridemo prihodnjic z imenom na dan ter bomo potem našim ljudem javno povedali, da bije pri tem gospodu pod „nepriistransko suknjo“ še „stara liberalna srca“! Ta opomin zaradi liberalnih nasopisov pa naj velja tudi drugim „našim“ trgovcem, posebno v okolici! — Capito?!

Sevnica ob Savi. Novi naš zdravnik dr. Šlehta se je pred nekaj dnevi selil v naš trg iz Ljubljane. Med mobilijami, ki jih je dal spraviti po železnici v Sevnico, je bil tudi zaboj srebrne kuhinjske posode. Ko so odprli v Sevnici plombiran železniški voz, ni bilo dotičnega zaboja nikjer. Vrednost ukradenega blaga znaša 1500 K. Uvedena je stroga preiskava.

Poljčane. V nedeljo po večernicah se vrši v zgornjih prostorih gospoda Svetlina občni zbor izobrazovalnega društva.

Gornja Radgona. Kmečko bralno društvo ima prihodnjo nedeljo dne 12. t. m. ob 8. uri zjutraj svoj letni občni zbor z navadnim vspešnim. Vabljeni so k udeležbi vsi, ki se zanimajo za dobro, obče koristno stvar.

Središče. Roditeljski sestanek, ki se je vršil na naši šoli dne 29. januarja t. l. po vspešnem, ki smo ga bili že objavili, je bil nad vse dobro obiskovan. Udeležili so se ga skoraj vsi starši ter z vidnim zanimanjem sledili govornikom. Najprej je domači nadučitelj gospod A. Kosi pozdravil navzoče očete in matere ter jim v poljudnih besedah razložil pomen roditeljskih sestankov. Naglašal je, da je namen teh shodov, da se spoznajo učitelji in kateheti bolj natanko s starši otrok, ki jim jih je poučevati, ter se razgovarjajo o telesni in duševni odgoji otrok, zadrževal je navzočim, da pride po končanem vsakokratnem predavanju vsakdo do besede, skratka, da se hočemo med seboj prav po domače razgovarjati o otrocih, da tako drug drugemu olajšamo težavno delo vzgoje. Na to je nastopil domači kaplan častiti gospod A. Kuhar ter predaval blizu eno uro o vzgoji v obče, zlasti pa o pravi ljubezni staršev do otrok. Omenjal je tudi potrebo dobre šole in pa korist roditeljskih sestankov, ki imajo nalogo pospeševati slogu med šolo in domom. Vse besede gospoda predavatelja so bile tehtne in pomembne in so padle gotovo tudi na rodovita tla. Gospod govornik je ob koncu navduševal starše tudi za čitanje vzgojnih knjižic, kakršnih imamo sedaj tudi Slovenci že več. — Tretji govornik je bil gospod dr. Kristan iz Ormoža. Govoril je približno eno uro o najnavadnejših nalezljivih boleznih pri otrocih ter o načinu, kako iste spoznati in se jih čuvati. V uvodu je gospod doktor pojasnil važnost predmeta ter se dotaknil pri tem tudi statistike, ki pa ni bila suhoparna, ker je bila vzeta iz predavateljeve zdravniške izkušnje ter se oklepala zvečne krajev, ki so bili poslušalcem več ali manj znani. Zanimivo je bilo tolmačenje pojma „nalezljivost“. Gospod govornik je razpravljal o tem tako prepričevalno, da mu je konečno moral pritrčiti vsak prisotnik, naj si je bil med njimi marsikateri neverni Tomaž. Konečno je prešel gospod doktor na nalezljive otroške bolezni same in sicer je omenil 1. bobinke ali nepravne osepnice, 2. difterijo ali davico (dignje), 3. ošpice ali dobrei ter 4. škrlatno. Z drugo in zadnjo boleznijo se je gospod doktor kot z najbolj nevarnima tudi najdalje bavil. — Pozno je že bilo in staršem se je mudilo domov, toda nikomur ni bilo žal, da se je udeležil prvega roditeljskega sestanka v Središču, ki se je res vsestransko izborna obnesel. Roditeljski sestanek sta pismenim potom pozdravila gospoda okrajni šolski nadzornik iz Ptuja M. Herič in pa šolski načelnik J. Kočevar v Središču, ker se nista mogla prireditve osebno udeležiti.

Iz Sav. doline. Ker se z mojim kolegom „puščavnikom iz Mrzlice“ dosedaj še nisva snidla, dovolite mi g. urednik, da Vam sporočam moje kratke novice. Če pač samotarek krevsa po svoji poti, vidi in doživi marsikaj zanimivega. Ravno tako se je go-dilo meni. Ko sem po ogledu v St. Pavlu počasi korakal iz prijaznih vasic, ki bi morale biti dika lepe Savinjske doline, a žalibog nam jih oholi Nemec o-krunja, napotil sem se v sosednjo občino v St. Pe-ter v Savinjski dolini, da pozdravim tam stare znan-

ce iz mladih let. Šel sem sam, ker dobro veste, da za družbo ne maram, k večjemu, če se snideva z mojim kolegom. Da si pa ne bode kdo mislil, zakaj ne ma-ram družbe ter me znabiti krivo sodil, bodi poveda-no, da se jaz družbe ne bojim, vendar mi je ljubše, ker družba je zapeljiva, in Bog ve, če bi me kakšen spremljevalec ne povabil na kakšen štamperleček žga-nega, ter bi bil znabiti nazadnje še pijan, kar pa za St. Peter ni. Tako sem torej sam počasnih korakov stopal po široki, vendar polzki stezi proti St. Petru. Bilo je že solnce nizko, ko pridem blizu vasi. Tukaj me srečate dve lepo oblečeni dami, kateri sem spoš-ljivo pozdravil. Moja kamizola se me je tako držala na glavi, da sem jo komaj spulil o pravem času, ter pozdravil lepo oblečeni mladi dami. Po svoji stari na-vadi pozdravil sem, rekoč: „Dober večer!“ ker se je v resnici nagibal dan proti večeru. Ena dama mi od-zdravi: „Dober večer!“, a druga se resno odzove: „Guten Abend!“ No, mislil sem si, kje pa sem, ali res tudi v St. Petru ni več ljubezni do materinega jezika, in celo dame so tako zagrizene, da na slo-venški pozdrav nemško odzdravljajo. Radovednost me je gnala, kdo da je dama, in stopil sem hitrih ko-rakov za staro ženico, ki je šla nekaj korakov pred mano v vas, ter sem jo po navadnem običaju pozdra-vil. Takoj mi je razložila, kdo da je tista moderna dama, in jaz sem se zasluzil, ko sem slišal, da je ne-ka učiteljica v St. Petru v Savinjski dolini. To pa že to. Učiteljica slovenskih otrok, pa poslinemka. Tristo medvedov, ne vem, kakšni so v resnici še Sa-vinjšani, da so tako hladnokrvni. To Vam pa povem, gospod urednik, če bi imel jaz prav cel dučat otrok, pa bi jih nikdar ne tjal v šolo k taki učiteljici. Rajši bi jim privoščil poštenega slovenskega učitelja, če bi jih tudi moral hoditi poučevati k meni v gorsko vas, samo, da bi bili v narodnem duhu vzgojeni. Kakor vidite, se zanimam za to „moderno“ učiteljico, zato si bodem dovolil, pokukati malo v šolo, da bodem zve-del še kaj „modernega“, o čemur bodem poročal.

Samotar pod goro.

Koroško.

Celovec. Te dni je imelo društvo koroških vse-nemcev občni zbor v Beljaku. Predsednik tega patri-otičnega društva, profesor dr. Angerer, je na občem zboru poročal, da je društvo podpiralo v delovanju nemški Volksrat in da je sodelovalo pri ljudskem šte-tju. Tako! Baron Hein, zakaj niste razpustili tudi te-ga društva, zakaj ste razpustili samo slovensko poli-tično društvo, zakaj niste razpustili nemškega Volks-rata?! Veliko imate na svoji vesti, gospod baron — zato pa — idite v penzijo!

Celovec. Ljudsko štetje je požrlo veliko Sloven-cev. Tako so v Vovbrah pri Velikovu našli 1. 1900 1499 prebivalcev, izmed katerih je bilo samo 59 Nem-cev; razmerje: Slovencev 96,1%, Nemcev pa 3,9%. Sedaj so našli 1436 prebivalcev, izmed katerih so vpisali 1080 za Slovence, 356 pa za Nemce; razmerje je sedaj: 75,2% in 24,8%. — V Dobrlivasi so našli leta 1900 371 Nemcev ali 13,26%; sedaj pa 580 Nem-cev ali 24,8%. — V Trbižu so našli 3422 ljudi brez vojaštva. — Na Dješkah 1603 ljudi — leta 1900 pa še 1766. Izmed teh je baje 1165 analfabetov. Nemški listi pristavljajo: „Dies ist eine rein slowenische Ge-meinde.“ (Dješke so čisto slovenska občina), mi pa še pristavimo: Mit einer deutschen Schule (z nemško šolo). Bog živi nemško kulturo in nazadnjaštvo!

Celovec. „Tagespost“ od dne 29. januarja poro-ča iz Ljubljane, da prinašajo slovenski listi na Kranj-skem sklepa poročila o ljudskem štetju, in je rado-vedna, iz katerega vira to črpajo. Kaj pa koroški nemški listi — posebno pa „Freie Stimmen“? Od kod pa ti? Te so celo grozile, da bodo objavile imena vseh Celovčanov, ki so se za Slovence vpisali. To je uradna tajnost, da je kaj!

Celovec. Vrbsko jezero je sedaj že popolnoma zamrznjeno, tako da se lahko drsamo po njem. Led je gladek, čist in prozoren — tako da vidiš na dno. Prijetno je, veslati s „trizami“ po gladki planoti. — Ker še jezero pred par dnevi ni bilo zamrznjeno, se je vršila letošnja tekma v umetnem drsanju in v dr-sanju na daljavo na ribniku pri Zakamnu. Odlikova-la sta se posebno dva Celovčana, enoletni prostovo-ljce Böckl in Oppacher. Tudi neki gospod iz Lvova je bil mojster v drsanju.

Kranjsko.

Bled. Župnik rešil življenje dečku. Na Bledu se je udril led nekemu 13letnemu dečku; boril se je precej časa s smrtjo. Kakih deset korakov stran je pa stal nek uradnik, ki pa ni imel poguma skočiti v je-zero in rešiti otroka. Ko zagleda nesrečo župnik gos-pod Kleindienst iz Begunj v daljavi več sto korakov, teče z vso silo na lice mesta ter z nevarnostjo last-nega življenja reši dečka iz vode. Še nekaj sekund in ubogi otrok bi bil utonil, — bil je že skoraj neza-vesten.

Narodno gospodarstvo. Narodno-obrambno delo.

Osnajte sadno drevje! Če pogledamo pri na-ših sadjerejih starejša debla sadnega drevja, zapa-zimo, da so večinoma močno obraščena z mahom in lišaji. Če mah in lišaj ostržeš, zagledaš razpokano in plesnjivo lubad in če še bolj natančno lubad preiš-

češ, zagledaš po razpoklinah raznovrstne sadne škod-ljivce in njihovo zalego, sicer jih najdeš že v mahu samem. Mah in lišaji sicer sadnemu drevju narav-nost ne škodujejo, ker se ne žive od drevesnega so-ka, ampak sprejemajo potrebno hrano iz ozračja, — škodujejo pa kolikor toliko sadnemu drevju, ker nu-dijo zavetje škodljivemu mrčesu in preprečijo drev-esno dihanje. Ker so sadnemu drevju le v kvar, zato je vsakega sadjerejca sveta dolžnost, da mah, lišaje in staro razpokano skorjo ostrže z debel in starejših vej. Da se nesnaga z drevja odpravi, vzame naj se drevesna strgulja ali grebljica, ki je podobna greb-ljici, kakoršno rabijo dimnikarji za ostrgovanje dim-nikov. S tako grebljico ostrgaj torej že sedaj in sicer o vlažnem vremenu vsa z mahom in lišaji obrašena debla in veje in če je stara lubad, tudi to, a pazi, da pri strganju mlade — tenke lubadi preveč ne raniš. Preden se lotiš strganja, razgrni pod drevesnim ka-pom po tleh rjuhe za znašanje stelje, da uloviš vso nesnago v nje. Ko si drevo pošteno ostrgal, spravi nesnago kam na kup, primešaj ji nekoliko suhe sla-me ali stelje in vse skupaj sežgi. Kajti če spraviš to nesnago samo na kup in jo pustiš, oživi mrčes, ki je bil skrit v njej, spomladi zopet in se povrne na sad-no drevje. Da se drevesna lubad še bolj pomladi, kar zelo pripomore k debelenju debla in vej, napravi iz sveže ugašenega apna belež in namaži ostrgana de-bla in veje. Če debla in veje s takim ostrim beležem namažeš, pomoriš ob enem še oni mrčes in njegovo zalego, ki je ostala po strganju na drevju.

Novi tip zadrug. Zadrugni senatorij za nervo-ze in epileptične imajo v kraju Purleigh-Essex na Angleškem. To pa ni znabiti zavod, katerega bi bile ustanovile združene zadruge za svoje člane in name-ščence, ampak je ustanovila zavod zadruga, ki je bi-la nalašč v to svrhu osnovana. Člani te zadruge so deloma osebe, ki hočejo storiti blag čin, po večini pa osebe, ki hočejo zasigurati sebi ali kaki drugi osebi lečenje v tem zdravilišču. Delež znaša 20 mark. Po odbitku 5% obrestovanja se povrne dobiček zadrugni-kom kakor v konzumnih društvih, na njihov obrat, to je na stroške za prehrano in zdravljenje. Plačuje se 16—30 mark tedensko. Zadrugniki, ki imajo pet ali več deležev, volijo načelstvo, ki upravlja premoženje in vodi podjetje. Sistem se je izvrstno obnesel in zdravilišče se samo izplača.

Cementni kartel, v katerem so združene, kakor smo poročali, avstrijske tovarne cementa, bo objavil te dni zvišane cene cementu. Listi vedo poročati, da bo znašalo zvišanje celo 10% dosedanje cene.

Koliko vina je pridelala Avstrija l. 1910. Poro-čilo poljedelskega ministrstva, ki obsega statistične podatke raznih panog kmetijstva, nam pravi, da se je pridelalo lani v Avstriji 2,508.000 hl vina, leto po-prej pa 6,253.000 hr. Povprečni pridelek od leta 1900 do 1909 je znašal 5,139.000 hl, potemtakem smo za-ostali za l. 1909 za približno 3,700.000 hl, za pov-prečno množino za 2,600.000 hl. Iz teh podatkov se jasno razvidi lanska slaba vinska letina v tej polovi-ci naše države. — Pridelek se razdeli na posamezne kronovine tako-le: Nižje Avstrijsko je pridelalo 127 tisoč hl belega in 26.000 hl črnega (rudečega) vina, skupaj torej 153.000 hl. Štajerska je pridelala 162.000 hl belega in 162.000 hl rdečega vina (siherja), sku-paj 324.000 hl. Kranjska izkazuje 29.000 hl belega in toliko rdečega vina, skupaj 58.000 hl; Tirolska 200 tisoč hl belega in 466.000 hl rdečega vina, skupaj 666 tisoč hl; Predarlško 100 hl belega in 198 hl rde-čega, skupaj 298 hl vina; Goriško in Gradišansko 90.000 hl belega in 23.000 hl črnega vina; Trst 4000 hl belega in toliko črnega; Istria 84.000 hl belega in 345.000 hl črnega; Dalmacija 135.000 hl belega in 592.000 hl črnega; Češka 2700 hl belega in 1700 hl črnega, in končno Moravska 15.000 hl belega in 6000 hl črnega vina. Na hektar je prišlo na Nižjem Av-strijskem 4'3 hl, Štajerskem 11'5 hl, Kranjskem 5'7 hl, Tirolskem 25'2 hl, Predarlškem 4'3 hl, Goriškem 11'3 hl, v Trstu 14'3 hl, v Istri 14'5 hl, v Dalma-ciji 10'4 hl, na Češkem 7'1 hl in na Moravskem 1'9 hektolitra.

Kmet. razstavo priredi Osrednje gospodarsko društvo za Češko od dne 13. do 17. maja 1911 v „Kra-lovski Obori“ v Pragi. Zastopana bo v prvi vrsti in-dustrija za kmetijske stroje, ki je med Čehi velikan-sko razvita, dalje pa posebno še sadjarstvo in živi-noreja.

Zadrugništvo v Avstriji. Glavni reprezentant avstrijskega zadrugništva je Splošna zveza kmet. za-drug na Dunaju (Allg. Verband landwirtschaftl. Ge-nossenschaften in Österreich). V tej zvezi je včlanje-nih 23 Zadrugnih zvez z okrog 6190 zadrugami. Po-leg teh je v Avstriji še 10 drugih Zadrugnih zvez, ki niso včlanjene pri Splošni zvezi in ki štejejo 2822 za-drug. Zadrug, ki niso v nobeni Zadrugni zvezi, je 354. V celem je torej v Avstriji 9363 zadrug; od teh je 6014 hranilnic in pcsojilnic, to je denarnih, 3349 pa gospodarskih zadrug. Nemci v Avstriji imajo 3521, Slovani 3188, Italijani 504 in Rumunci 160 zadrug, iz česar je razvidno, da Slovani zavzemamo glede za-drugništva, torej tudi na tem polju narodnega gospo-darstva, v Avstriji prvo mesto.

Narodno-obrambno delo.

Iz Moravskega. Jubilejno leto Narodne Enote vzhodno-moravske, ki je ravno kar preteklo, je zaklju-čilo prvo četrstoletje neenakega boja in intenzivnega poštenega dela N. E. Iz bilance tega dela moremo na-vesti celo vrsto uspehov, kakor na šolskem, tako tu-

di na prosvetnem in gospodarskem polju. Ustanovljena je bila cela vrsta novih začetnih šol, na severu in vzhodu Moravske so se ustanovile nove češke meščanske šole v Troubelicah, Privozu in Vitkovicah, delale so se preprave za nove ljudske manjšinske šole, posebno v Novem svetu, v Stavenici in za uresničenje češke šolske eksperimente v Pisarovem, podprlo se je deško šolstvo v Solperku, Usovem, Janušovem in v celi vrsti pomembnih mešanih pozicij. Prosvetno se je delovalo sistematično z velikim številom predavanj in kurzov, razširilo se je par tisoč dobrih in cenitih čeških knjig, časopisov, brošur. Delale so se velike predprave za ljudsko štetje. — Hodonin. „Slovacko“ piše: „Čudno! V vseh krajih in večjih mestih je že znan izid ljudskega štetja, pri nas v Hodoninu pa vlada o tem popoln molk. In to bo trajalo gotovo, dokler se ne oddajo popisovalne pole na okrajno glavarstvo. Gotovo je, da se odigrava danes v Hodoninu narodnostni preporod na prosep Čehov in da hočejo nemški vladarji mesta ta fakt zakriti. Najzlastnejšo ulogo igrajo pri tem naši c. kr. uradi. Številni komisariji, ki jih je imenovala občina, si hodijo na glavarstvo vedno po nove pole — radi popravkov in glavarstvo jih jim daje rada, dasi je sam namestniški svetnik prepričan, da se godi to radi goljufije. (Res, Nemci so povsod enaki! Op. ur.)

„Böhmerwaldbund“, nemško „obrambno“ društvo s sedežem v Č. Budjevicah, ki ima isti delokrog kot češka „Pošumavska Narodna Jednota“ (Južno Češko in Pošumavje), šteje sedaj 413 podružnic. V zadnjem času je na novo ustanovil 7 podružnic in pa 6 knjižnic in podelil 7 nemškim šolam podporo. „Böhmerwaldbund“ je nekaj mesecev starejši kot „Pošumavska Narodna Jednota“ (ustanovljena leta 1884) in je v rokah nemško liberalne stranke.

Češki listi priobčujejo ogromno število slučajev nezastitanih nasilstev, ki so se dogajala pri ljudskem štetju proti Čehom. Upravičeno piše manjšinski štirinajstidnevnik „Pošumavi“: „Kadar se vrši v Avstriji kaj v imenu zakona, se izvrši velika protizakonitost.“ Na drugem mestu piše isti list: „Letošnje štetje bi se ne smelo imenovati „štetje“, ampak „odštetje.“ In zakaj se gode te silovitosti? Da bi si Nemci priborili proti pravici in resnici mesto najštevilnejšega naroda v Avstriji. Čehi pa so si postavili za nalogo, dokazovati vsemu svetu, da Nemci niso po številu največji narod v Avstriji, ampak Čehi, da pridejo Nemci še le na drugem mestu, za Čehi.

Narodna požrtvovalnost Italijanov. Za Lego nazionale zbirajo razun podružnic tudi mnogobrojna omizja. Eno tako omizje v Trstu šteje 223 članov ter oddaja prispevke vsak teden. Ko so nedavno obhajali 100. teden zbirke, so zbrali v enem tednu — 1168 K.

Iz manjšinskih listov. „Pošumavi“ prinaša v svoji 1. in 2. letošnji številki zanimiv članek izpod peresa profesorja dr. Bohača: „Česka otazka menšinnova“ (češko manjšinsko vprašanje). V „Mitteilungen gen der Südmark“ piše ptujski odvetnik dr. Plahki o tralizmu. Članek se bo nadaljeval v februarjevi številki. Pisatelj opisuje na svoj način zgodovino jugoslovanske ideje od Napoleona naprej. Kaj novega sicer izobrazen Slovenec v tem članku ne izve, opozarjam nanj samo zato, da vidimo, kako resno se pripravljajo Nemci na boj proti tralizmu. Spodnještajerski Volksrat je imel dne 29. junija 1910 v Mariboru shod zaupnikov, ki se je pečal edino s tralizmom. Na pomlad letošnjega leta nameravajo sklicati spodnještajerski, kranjski in koroški Volksrat v Celovec velik protestni shod proti tralizmu. Glejmo, da tudi mi pravočasno zanesemo med ljudstvo idejo tralizma ali kakor bi se morda pravilneje imenovala naše stremljenje: jugoslovanske narodne avtonomije.

Za Slov. Stražo je darovala posojilnica v Sladini 100 K. Prisrčna hvala. Najlepši poziv vsem ostalim štajerskim hranilnicam in posojilnicam, da tudi one podarijo Slov. Straži večje ali manjše svote.

Kot redni član z letno članarino 10 K je pristopilo k Slov. Straži K. s. izobraževalno društvo v Kapelah pri Brežicah. Prvo se je odzvalo pozivu SL. Straže. Naj pristopijo še ostala izobraževalna društva, Orli, Marijine družbe, mladeniške in dekleške zveze, hranilnice in posojilnice, gospodarske zadruge, in Slov. Straža bo imela letno 150.000 K več stalnih dohodkov.

Književnost in umetnost.

Nekoliko iz literature esperantistov. Kdor bi se zanimal za esperantski jezik, njemu bomo ustregli, če navedemo nekaj čtiva v esperantskem jeziku. Literatura je že ogromna. Kdor hoče brati, ima na izbiri vsakovrstne spise. Nekaj prevodov: „Mozart kaj Saljeri“ (Puškin), „Ifigenio en Taurido“ (Goethe), „Eneido“ (Virgilij), „Julio Caesar“ (Shakespeare), „Wilhelm Tell“ (Schiller), „Imitatio de Jesu Christo“ (Hojja za Kristusom, Kempčan). Tudi originalnih del je na izbiri: „Por kaj kontrano Esperanto“ (Za in proti Esperantu), „Katolika pregaro“ (molitvenik: latinsko-esperantski), „Ču la kreda estas en batalo kontrano la scienco?“ (Matematike bo zanimalo: „Pri unu speco de kurbaj linioj“ (Domitrovski). Kdor razume francosko, bo lahko bral: „Pourquoi je suis devenu Esperantiste“, „L'Esperanto. Reponse a des critiques“.

„Faut-il reformer l'Esperanto“, „Esperanto del Croix-Rouge“, „La langue internationale auxiliaire Esperanto“ itd. Naj podamo še en vzgled Esperanta v poeziji. Gotovo je znana mnogim ljubka pesmica Goethejeva: „Über allen Gipfeln ist Ruh“...“ Pesmica se glasi v esperantskem prevodu tako-le: — Super ĉiuj montoj — Silento; — En ĉiuj branĉoj — Vi sentas — Preskaŭ ne spiron. — En arbaro birdetoj dormas; — Atendu nur, baldau — Vi ankau ripozos. — NB. Naglas v esperantu je dosledno vedno na predzadnjem zlogu.

Vrtec. Časopis s podobami za slovensko mladino, s prilogo „Angelček.“ Leto 41., Štev. 2. Vsebinska: V ostrem mrazu. — Francek Konoplja. — Za vasjo. — Do Jordana in Nila. — Iz mojih detinskih dni: 1. Kako sem prebil božične praznike. — Listje in svetje. Modrost v pregovorih domačih in tujih. — Cigan. — „Angelček.“

„Mentor.“ III. letnik. Zvezek 5. — Vsebinska: Silvester. F. S. Finžgar. Dalje. — Črna liska. Prof. Fr. Pengov. Dalje. — Radovan. Založba v štirih dejanjih. Josip Logar. Dalje. — Literarni pogovori. Profesor L. Arh. Dalje. — Navod za šahovo igro. A. Uršič. Dalje. — Drobiž: Rešitev ugank v 4. številki „Mentorja.“ Uganki. Dekle z biseri. Črna žena. Osmo blagrov ali nauk o srečnem življenju. Cerkvene pesmi. Esperantski kongres v Washingtonu. Nekoliko iz literature esperantistov. Nerešena uganaka. Nekaj misli o svobodi in pametni sili. Vera in veselje. Kako so nastale časniške race. Novo babilonsko sporočilo o vesoljnem potopu. Narodov jezik, izraz njegovega duha in narave.

Narodov jezik izraz njegovega duha in narave.

V jezikovni skladbi se izraža način, kako kak narod sodi o raznih rečeh, o življenju in njegovih razmerah.

Pri orientalcih n. pr. je jezikovna skladba plastična. Odvisnih stavkov skoraj ne poznajo. Večina jim manjkajo tudi podrejevalni vezniki. Svoje misli izražajo v glavnih stavkih. Stavijo vsopredno misel za mislijo, kakor slika slikar predmet zraven predmeta. To kaže njihovo bujno domišljijo. Zato tudi abstraktne resnice najrajši izražajo v prispodobah: parabolah in metaforah.

Jezik pa, ki ljubi dolge perijode in celo vrsto odvisnih stavkov, kaže jakost miselne moči in krepko voljo dotičnega naroda. Skladba latinskega jezika se odlikuje po mogočnem zvoku in pa po podrejevalni težnji. Pomislmo constructio accusativi cum infinitivo, ali nom. cum infinitivo! En sam „dixit“ ali „ait“ zaobrne obrazložen stanskim stavkom. Njegov vpliv se vleče skozi cele strani. Skladba latinskega jezika vklepa govornika in pisatelja v jarem strogo in dosledno določenih, neizprosni pravil, ki ne dajo govorečemu sporaj nobene prostosti. To je jezik tistih Rimljanov, ki so si s krepstjo in vstrajnostjo vpokorili vesoljni svet, ter so narekovali narodom pravo in postavo.

Grški jezik stoji nekoliko v sredi med orientalsko plastiko in rimsko abstraktnostjo. V tem se izraža genij grškega naroda, ki je dal svetu velike umetnike, pa tudi nedosegljive mislece in filozofe.

Genij slovenskega jezika prenaša sicer tudi daljše perijode z zavirnimi stavki, in je zato tudi pripraven za filozofična razmišljanja, a se vendar še lepše glasi v priprosti, sporejenih stavkih, in je zato jezik ugoden za pripovedno slikanje in za poezijo.

Izseljevanje v Ameriko.

Navada je, da se iz številke izseljencev sklepa na gospodarske razmere držav. V tem oziru beleži Nemčija jako ugoden rezultat. V razmerju s številom prebivalstva ne izkazuje razun Francoskega nobena evropska država tako malo izseljencev, kakor Nemčija, kjer je leta 1909 prišlo na 10.000 prebivalcev povprečno samo 3.9 izseljencev. Sledijo Nizozemska (leta 1908) s povprečno 5.2 izseljencev, Švica (1908) z 10.3, Danska (1909) s 17.1, Finska (1908) z 19.4, Avstrija (1908) z 21.1, Švedska (1908) z 23.1, Ogrska (1908) z 23.7, Belgija (1907) z 24.6, Norveška (1908) 36.3, Španska (1907) z 66.8, Portugalska (1907) z 74.2, Angleška in Irska (1908) z 74.2, Italija (1909) z 182.6 izseljencev na 10.000 prebivalcev.

Za Rusijo, Romunijo in Bolgarijo je znano samo število izseljencev iz nemških pristanišč. L. 1909 se je isto značilo za Rusijo 89.718, Romunijo 985, in Bolgarijo 1069 oseb. Število nemških izseljencev iz Nemčije črez nemška in tuja pristanišča je leta 1909 znašalo 24.921. Skupno se je iz navedenih evropskih držav izselilo 100.000—350.000 oseb. Največji del izseljencev pride na Italijo (635.637 oseb), Veliko Britanijo in Irsko (263.199 oseb), Španijo (130.640), Avstro-Ogrsko, Rusijo, Portugalsko.

Večina izseljencev iz Anglije in Irskega se je izselila v angleške kolonije, v prvi vrsti v Kanado, Indijo, Avstralijo in južno Afriko. Sicer pa se podaja največji del evropskih izseljencev v Združene države. Leta 1908—1909 se je izselilo v Združene države iz Italije 182.218 oseb, iz Avstro-Ogrskega 170.191, iz Rusije in Finske 120.460, iz Angleškega in Irskega 71.826, iz Nemčije 25.540, iz Švedskega 14.474, iz Grškega 14.111, Norveškega 13.627 oseb.

Razgled po svetu.

V Trstu nad 70.000 Slovencev? Listi poročajo, da je v Trstu nad 70.000 prebivalcev prijavilo slovenski občevalni jezik. Če bo le res!

Somi Azijatskega morja. V morju, ki oklepa azijatsko zemljo od Indije do Japana, so somi gotovo najštevilnejši in najnevarnejši. Na malajskih obalah jih imenujejo ljudozrce po vsej pravici. Ljudje pa se maščujejo na ta način, da pripravljajo iz njih različna jedila. Najbolj se bojijo soma, ki živi v Malajskem morju in se imenuje ikanja. Ko se je pred nedavnim časom pogreznila neka francoska ladja v morski ožini Rio, je poginilo največ ljudi radi somov. Okrog 90 so jih zgrabili v tistem trenutku, ko so padli v vodo in jih potegnili v globočino. Prirodoslovci razločujejo v teh vodah okoli 17 različnih somovih vrst, izmed katerih dosežejo mnogi dolgost osmih metrov. Največji te vrste so v Indijskem morju okoli Cejlona. Dosežejo dolgost 15 metrov. Vendar se teh manj bojijo, kot onih manjših v izhodnem delu, ker imajo slabše zobe. Dostikrat se posreči, da se jim iztrga ugrabljeni plen, kar je pri manjših radi strahovitega zobovja nemogoče.

New-York ni ameriško mesto. New-York je največje mesto novega sveta. Ljudsko štetje v aprilu je doseglo, da je v New-Yorku 3½ milijona prebivalcev. Od teh je ¼ milijona Nemcev, ravno toliko Ircev, polovica je Italijanov, toliko tudi ruskih in poljskih Židov. Rusi, Poljaki, Čehi, Slovaki, Slovenci, Srbi, Hrvati in Bolgari pa tvorijo tudi kolonijo, ki šteje ¼ milijona duš. K tem pripadajo še Grki, Turki, Kitajci, Španci, Portugizi in Škandinavci; celo zamorcev je 100.000. Neka učiteljica v prvem razredu je imela 30 učencev, ki so govorili 24 jezikov. Izmed vseh prebivalcev so torej trije milijoni tujci. Na vsakih devet oseb pridejo le trije Amerikanci. Trgovci so po večini Židi, pivovarji Irce, mesarji Nemci, trgovci s sadjem, brveci in čistilci čevljev so Italijani, pralci perila so Kitajci, krojači so Francozi. New-Yorški Amerikanec je torej popolnoma odvisen od tujcev in potem se še hvali, da je New-York največje ameriško mesto.

Rodbinska smodka. Na Filipinskih otokih ima vsaka hiša posebno, poldrugi čevlji dolgo smodko, do katere imajo pravico vsi člani rodbine, razen dojenčkov. Tudi tujca odlikujejo s tem, da mu najprej prinesejo to skupno smodko. Ako jo je ravno kdo do mačih kadil, vzamejo mu jo iz ust ter jo vtaknejo gostu v usta, seveda ne da bi jo obrisali. Tujec, ki bi ponujeno smodko odklonil, razžalil bi celo hišo. Za orjaško smodko imajo pri hiši v plotu tako posebno luknjo, in sicer tako nizko pri tleh, da jo more doseči najmanjši član rodbine. Tam si vzame vsak poljubno smodko, jo pali dokler mu „kliši“, potem pa jo zopet ugasne in položi na njeno mesto.

Sreča v igri. Mažar Nikolaj Szemere, ki je precej znan v športnih krogih, ima mnogokrat naravnost čudežno srečo v igri na karte. Nekoč je v treh nočeh dobil na kartah od poljskega grofa Potockega dva milijona kron. Pred več tedni se je naenkrat poročalo, da Szemere, ki je strasten nabiralec starin, prodaja svoj muzej najnenavadnejših starin. Zakaj, ni nihče vedel, a domnevalo se je, da more biti ginevajo milijoni. Pred kratkim se je pa zopet raznesla vest, da je v dunajskem jockey-klubu ob neki priliki pri igri obral tri dunajske aristokrate za nič manj kot 720.000 K.

Pridobivajte nove naročnike!

Najnovejše.

Smrtna kosa. Danes, dne 10. februarja 1911 je umrla v Strmci pri Veliki Nedelji Marija Moravec, mali mil. g. stol. župnika v Mariboru, v 81. letu svoje starosti. Pogreb se vrši v nedeljo popoldne. Naj počiva v božjem miru blaga mati!

Trgovina špecerijskega blaga Milan Hočevar Celje Zaloga pražene kave „Au Mikado“.

Priporoča za tekoči čas pod zagotovitvijo točne in solidne postrežbe: ruskega in kitajskega čaja, pristnega jamajka ruma, slivovke, brinjevca, konjaka in raznovrstnih likerjev. Sveže rozine, grozdice, civebe, mandelne, leknike, orehe, bosanske češnje, strdi itd.

Živinorejcem nudim za pitanje svinj dobro znanega „Luculus“, mastina in klajno apno. Ob času setve opozarjam p. t. kmetovalce, da se dobi v moji zalogi zanesljiva, kaljiva semena za polja in vrtrove.

Tudi priporočam raznovrstnih, voščenih in drugih sveč, kadilo in olje.

Svoje zdravje

V. Feller v Stabici, Elsin trg št. 264. (Hrvaško).

si ohranite! Slabosti in bolečine Vaš zapuste, Vaš zapuste, Vaše oči, živeci, mišice, kite postanejo močne, Vaše spanje zdravo, počutili se boste zopet dobro, ako rabite pristni Fellerjev fluid z znamko „Elsafuid“. Dvanajstotica za poskušnjo 5 K pošt. prosto. Proizvajatelj je lekarnah E.

Na debelo!

Na drobno!

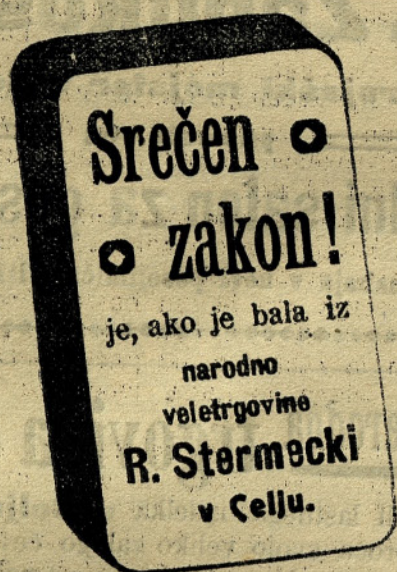
Trgovina dalmatinskega vina.

V nobeni družini ne sme manjkati kupica dobrega vina. V zalogi izvrstno naravno staro vino, vsake vrste v treh kvalitetah, rdeče in belo vino, priporočljivo slabokrvnim in prehlajenim osebam, izvrstno namizno vino, izboren prosečan, ki se posebno bolnikom priporoča.

Za detas ponarejanja se plača 1000 K. Ta izborna vina so v zalogi samo pri

Angeli Cvitanić, Maribor
na oglu barvarske in šolske ulice.

Za trgovce in gostilničarje znižane cene! 10-3

Zahtevajte v gostilnah katoliško-narodne liste: Slov. Gospodar, Straža.

Zelodčni likér

je najboljšo krepčilo želodca!

Želodčni likér „FLORIAN“ ne slabi in ne omami kakor razne opojne pijače, ampak daje moč in veselje do dela!

Ljudska kakovost liter K 2-40.
Kabinetska kakovost „ „ 4-80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Hotel Trabesinger v Celovcu :

Velikovška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu. — Tukaj najdejo lepe, snažne in po zimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo po ceni.

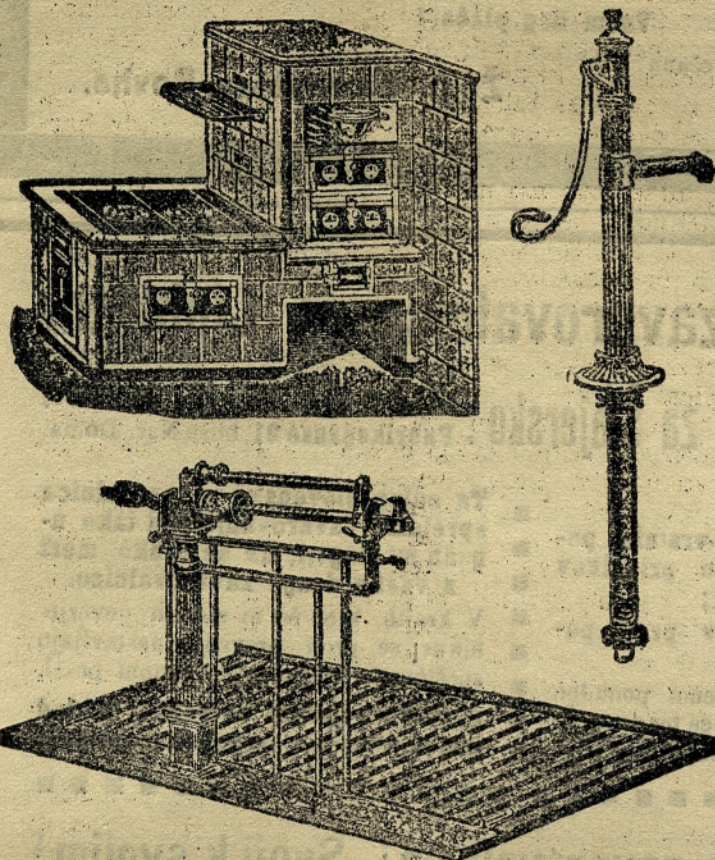
Veliko dvorišče za vozove in tri hleve za konje. — Za zabavo služi kegljišče, po zimi zakurjeno. — Po leti sedi na senčnatem vrtu.

V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno v sredah zvečer. 188

Velike dvorane za shode in veselice.

Lastnik: Ivan Millionig.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast.
koncesionirani vodovodni instalater

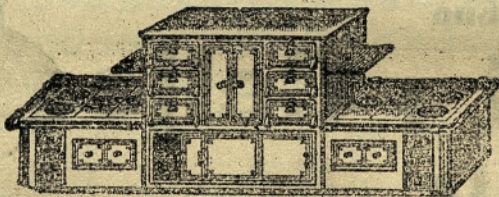
Ivan Rebek, Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidratičnimi vidri. Izde lujem vsake vrste tehtnice, tudi prenosne (Brückenwagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gorje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kulinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Olje od motorja oddaje 100 kg. po 25 K.
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Veletrgovina špecerijskega blaga in deželnih pridelkov

Anton Kolenc: Celje

Narodni dom in Graška cesta 22 v lastnih hišah.

Naznanja, da kupuje vsakovrstne deželne pridelke vsako množino po najvišjih dnevnih cenah, osobito snhe gobe, laneno seme, fižol, kumno, vsakovrstno žito, koneplje itd. ter sadje sveže in suho.

Priporočam se gospodom kolegom trgovcem za nakup vedno svežega špecerijskega blaga in deželnih pridelkov, ker jamčim za pošteno in dobro postrežbo po najnižjih dnevnih cenah. — Gospodom duhovnikom priporočam vsakovrstno sveče, kadilo in olje za cerkve.

Slavnemu občinstvu zagotavljam točno in solidno postrežbo z vedno svežim blagom in najnižjih cenah. Nadalje premog na cele vozove, debel K 2 10, droben po K 1-40 100 kg na dom postavljen v Celju, drugam, po dogovoru. 148

Pismena naročila se z obratno pošto izvršé.

Predlva vsake množino se kupi kakor tudi solnate vreče.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: na dne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4 1/2%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvenmisi praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne. 6

Lovski pes

(prepeličar) brat njegov 1. premirani lovski pes na Kranjskem se zaradi preselebitve po ceni proda. Naslov v upravnistvu Straže. 23

Majhno dobroidočo trgovino

na deželi vzamem v najem. Ponudbe pod šifro „Bodočnost“ poste restante Rače.

Vage

za vagone, voze (mostne), centimalne, škalo, decimalne, za živino, tablicove in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdeluje ter priporoča po nizkih cenah

Jos. Kaláb,

tovarna za vage, Brno, Zidenice Moravsko. 80 slovanska obrt.

Uje

za razne stroje oddaja tiskarna sv. Cirila v Mariboru 100 kg po 25 K.

Velika zaloga

dobro snaženega posteljnega perja po vsaki ceni priporoča tvrka

Jožef Ulaga, Maribor

Tegethof. cesta 21.

Zahvala.

Za premnoge dokaze srčnega sočutja povodom nepričakovane smrti ne pozabnega nam soproga, oziroma očeta

Jakoba Bovha,

izrekamo tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo vsem prijateljem in znanjem, ki so od daleč in blizu prišli rajnega spremiti k zadnjemu počitku. Posebno pa se zahvaljujemo vlč. g. dekanu Marku Tomažič, kateri je vodil žalostni sprevod in rajnemu govoril slovo pri hiši žalosti in ob odprtem grobu, kakor tudi vsem drugim č. g. duhovnikom; velečenjenemu gospodu deželnega glavarja ravnatelju Dr. Fr. Jankoviču, g. učitelju m. oz. učiteljem iz Buč in Virštanj, ki so se pogreba vdeležili s šolsko mladino, slav. požarni brambi iz Imenega pod vodstvom g. Pečarja, raznim slav. odborom, na čelu okrajnemu zastopniku Kozje, za osebno vdeležbo in za darovane vence, domačim pevcem za nagrobnico, sploh vsem, ki so se v tako ogromnem številu vdeležili spreveda in tako nam pomagali tešiti bitko žalost.

Vsem Bog plačaj!

Verače, dne 6. svečana 1911.

Žalujoča rodbina Bovha.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Glavni zastopnik za Štajersko : Gospod Fran Pograjc, Maribor, Fabriksgasse 21, blizu Nar. Doma.

165 sprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi;

2. zavarovanja zvonov proti poškodbam.

Pojasnila daje in sprejema ponudbe glavni zastopnik zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!

Edina štaj. narodna steklarska trgovina

na debelo in na drobno

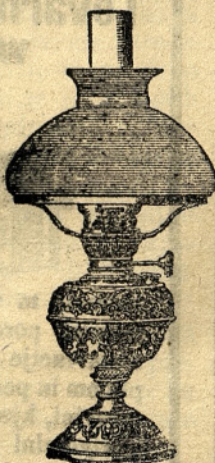
Franc Strupi : Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzeto vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 % brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5 % do 5 1/2 % brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev.

Dobro ohranjene duri kakor tudi velika okna

s šaluzinami vred, drobno kamenje in razni stari material se po ceni proda. Zidni drobež, pripraven za posipanje dvorišč in cest se sme brezplačno odvoziti od podirajoče hiše na glavnem trgu v Mariboru. — Vpraša se na licu mesta ali pa v stavbeni pisarni gosp. Glaserja, Fabriksgasse 17, Maribor.

M. Zabukošek

krojaški mojster v Celju

priporoča svoj

modni salon za gospode,

ki se nahaja v novi posojilnični hiši na Ringu.

Edina narodna trgovina čevljev

tudi lastnega izdelka v Celju priporoča svojo veliko zalogo čevljev za gospode, dame in otroke od najfinejše do najcenejše vrste. Posebno velika izber čevljev za veselice in gostije. Pristni ruski galoši vseh velikosti. V zalogi so tudi: gomaše, čevlji za hribolazce, telovadni čevlji in čevlji za dom. Priporoča se velespoštovanjem

Štefan Strašek

Celje : Kovačeva ulica.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

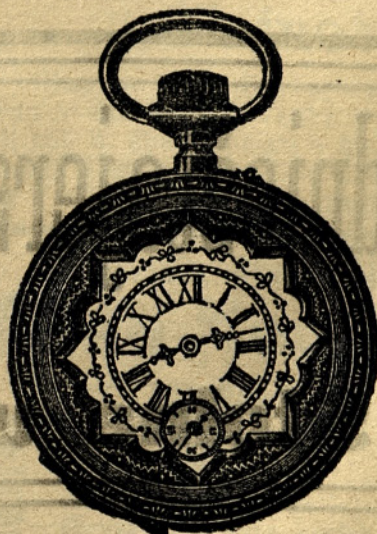
MARIBOR, Kasinogasse šte. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča

delo.

Postrežba točna! Cene nizke!

Slovenci! Slovenke! Pridobivajte nove naročnike za našo „Stražo“.

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor

Tegethofova cesta 39

perd kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine, ur i. t. d. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn.

Priznane najboljše igle za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Za ženitovanje, veselice in slične svečanosti se priporoča narodna slaščičarna

Eman. Ilich, Maribor

Vsak dan sveži pustni krapci.

Gornja Gosposka ulica št. 38.